

NOAH COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O. 00049

YIDISHE KINDER

Kadia Molodowski

*Permanent preservation of this book was made possible by
Jack & Sam Gabow
in memory of
Frieda & Louis Gabow*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

קָאַדְיַע מִאָלָאָדָאָוּסָקִי

וַיְהִישׁוּ כִּינְדָּעֶר

(מעשיהלעך)

אֲרוֹתֶגֶעֲבָנו פָּנוּ צָעַנְטָרָאַלְיקָאַמִּיטָּעַט פָּנוּ דֵי יִידְיַשׁ שָׂאַלְקָמִישָׁוֹלָן

אַין דֵי פָּאָרָאַיְנִיקָּטָע שְׂטָאַפָּנוּ אַין קָאנְאַדָּע

נוֹוִיָּאָרָק, 1945

Copyright 1945 by the Central Committee of the Jewish Folk Schools of the Jewish National Workers Alliance and Poale Zion
in the United States and Canada

Printed in the U.S.A.

דָּם רַעֲכָת צו אִיבְּעַרְדּוֹקָן גַּעֲהֻרְטָט צוֹם צָעַנְטַרְאָל קָאַמְּטִיטָעָט פֿוֹן דֵי
יְוִדְּיִשְׁעַ פָּאַלְקַ שְׁוִלְן, פֿוֹן יְוִדְּיִשְׁ נַאֲצִיאָנָאָלָן אַרְבָּעָטָעָר פָּאַרְבָּאָנָר אָוּן
פּוּעַלְיִצְּיוֹן, אַין דֵי פָאַרְאַיְינִיקְטָע שְׂטָאָטָן אָוּן קָאַנְאָדָע

ביענעלע-דזשין און דער פוינט שיר-אישר

איינס, צוויי, דריי

איינס, צוויי דריי,
אדער-ליידער-ליי.
עם זייןען בינעלעד געווען,
איך האב זיין אליען געווען.
איינס, צוויי, דריי,
אדער-ליידער-ליי.

הענק האבן זיין געמאכט,
פון פארטאנג אונז ביין פארנאכט.
איינס, צוויי, דריי,
אדער-ליידער-ליי.

האט מען בינעלעד פארנאכט
אונז דעם האנק אויסגעשארט.
איינס, צוויי, דריי,
אדער-ליידער-ליי.

דען קליאינער פיערלעשער

דען קליאינער משהיל — אַיְנגָל אַברָעָן,
יעדָע זאָך ווַיִּס עָר, אָוֹן אלְצָדִינָג עָר קָעָן.
שפֿיגָל-כְּתָב שְׁרֵיבָן,
אוֹיפֿ דְּרַעְדָּלְעָך לְיוֹפָן,
אַרְיִינְקְּלָאָפָן טְשֻׁוּעָקָעָם,
אַרְוִיסְדְּרִיעָן שְׁרוֹפָן,
אַחֲרִיבָן טָאָן אַשְׁטִין,
אָוֹן אַשְׁלָעָפָן טָאָן אַבְּרָעָט,
נָאָר ווּאָס דָעָן — דָאָס צִינְגָל.
הָאָט נִיט גְּלָאָטִיך גַּעֲרָעֶט.
אַטְיִיש — אַיז אַטְיִם,
אַפְּיִיש — אַיז אַפְּיִם.
אַשְׁלִימָל — אַסְלִימָל,
אָוֹן אַשְׁיִימָל — אַסְיִימָל.

הָאָט אַיְנָמָל מְשָׁהָל אַשְׁרָפָה גַּעֲוָעָן,
אָוֹן דִי פֿיעָרְלָעָשָׂר זְיִיעָר מְקָנָא גַּעֲוָעָן.

מעָן יָאנְט אוֹיפֿ אַטְרָאָה,
מעָן קְלִינְגְּט אַיְן אַגְּלָאָה,
מעָן האָקָט מִיטָּט דִי הָעָקָט,
אָוֹן מעָן קְלָאָפָט מִיטָּט דִי רִידְלָעָן,
אָוֹן אוֹיפֿ דִי קָעָפָט
גְּלָאָנְצָן מְעַשְׁעָנָן חִיטְלָעָן.

הָאָט זַיְד מְשָׁהָל גַּעֲמָאָכָט
פָּוֹן אַקְעַסְטָל אַטְרָאָה,
פָּוֹן אַבְּלָעָכָל אַגְּלָאָה,
פָּוֹן אַמְּעַסְטָר אַהֲרָאָה,
פָּוֹן אַדְעָקָל אַרְיִידָל,

דער קלײַינער פִּיעַרְלָעַשְׂעָר

און פון א פענדל
א מעשענע זיטל,
און אין עטלאכע פלאשער
וואסער פארגורייט,
ווײ אן אמתער לאשער.
אלע איז שווין דא,
נאָר די אינציקע זאָג —
ס'איַן קײַן שְׁרָפָה נִימָא.

נאָר גָּאט הָאָט גַּעהָלְפָן,
די קִינְדָּעֶר פָּוּן גָּאָס
הָאָבָּן גַּעֲפּוֹנְנָעַ אַרְיֵף
פָּוּן אַ פָּאָם,
אַ טִּיר פָּוּן אַ שָּׁאנְקָה,
אַ פּוּס פָּוּן אַ בָּאנְקָה,
אַ בְּלָאָטָם פָּוּן אַ בִּיכָּל,
אַ שְׁטוּרְיקָל,
אַ צִּיטְוֹנָה,
אַ קִּינְדָּעֶרְישָׁ שִׁיבָּלָה.
זַיְהָ אָבָּן דָּעַרְפָּן גַּעֲמָאָכָט אַ גַּעַבְּרוּיד :
אַ פִּיעָר צַעְלִיגְטָה, —
גַּיִיט אַ פְּלָאָם מִיט אַ רְוּיד.

זַיְנָעַן חַבְרָה צּוֹפְּרִידָן,
שְׁפְּרִינְגָּעַן, וַיִּהְעַנְדֶּר,
טוּמְלָעַן אָוּן שְׁרִיְעָן
אוּן וּוֹאָרְפָּן צַו שְׁפָעָנָעַר.

הָאָט מְשַׁהְלָ דָעַרְזָעַן,
ס'איַן אַ שְׁרָפָה אַין שְׁטָאָט, —
כָּאָפָט עַר דָּעַם טְרָאָק
מיַטָּן גְּלָאָק
אוּן עַר יָאָגָט.
אוּן עַר שְׁרִיְעָט צַו דיַיְ קִינְדָּעֶר :

פייער-לעסער !
א שרפָה !
געמט וואסער פון פַּלעסער !

די קינדרער פֿאַרטְאָן
און צוֹפְּרִידְן פָּוּן פֿיְעָר,
הערן זַיִן גַּאֲרְנוּט,
וּאָם שְׁרֵיִיט דָּאָרְטָן דָּעָרָן שְׁרֵיִער.

פלֶוצְלִינְגָּן, אָן אָומְגְּלִיכָּן,
אָ קְרָאָר, טַאֲרָאָרָם !
עַס גִּיסְטָן זַיִד אָ וְאָסְעָר
און לְעַשְׂתָּא אָוִים דָּעָם פָּלָאָם.

שְׁרֵיִעָן די קִינְדְּרָעָר צָו מְשַׁחְיְלָעָן מִיט צָאָרָן :
— דָו לְעַמְטְשָׁאָפָם !
— דָו גּוֹלְם !
— דָו אַקְסְעָנָרָה האָרָן !
— דָו שֻׁעְפְּסָעָנָעָ פָּעָל !
דוּ מאָכְסָט דָאָרָן פָּוּן פֿיְעָר
אָ תְּילָן אָן אָתְּלָן.

זַיִן הַוִּיבָּן די פּוַיסְטָן
און בּוֹצְקָעָן מִיטָּ קָעָפָן,
און מְשַׁחְיָלָן כָּאָפְטָן אַמְתָּעָן, זַוְדִיקָעָן קָלָעָפָן.

רוֹפֶט מְשַׁחְיָל אָן סִיקָעָט
און פִּיקְטָן מִיטָן צִינְגָּל :
— אַידָן נַאֲרִיםָעָ לְיִיטָן !
פָּאָר אַידָן אַיְדָן דָאָרָן בְּעַסְעָרָן,
אוֹסְקָומָטָן פֿיְעָר-לְעַסְעָר !
אַיר דָאָרְפָטָן נִיטָן פֿאָרְגָעָסָן,
אוֹסְטְרָעָפָטָן זַיִד אָ שְׁרֵפָה
מוֹעָן זַיִן לְעָסָן !

האָבָן דַי קִינְדָעֶר גַעֲנְטַפְעָרֶט :
— אַלְרִיִיט !

און האָבָן דַעַם פִיעָרְלַעַשְׁעָר תִיכְתָ בָאָפְרִיִיט .
איו ער א שְׂמָחָלְצָעָר גַעֲפָאָרוֹן צְוּרִיךְ ,
גַעֲלָלְוָנְגָעָן אַיְן גַלְאָקְ ,
וּוֵי נַאֲךְ אַמְתָנוֹ זַיגְ .
צְעַקְיִילְט אָנוֹן צְעַבְיִילְט ,
נַאֲךְ זַיְעַר צְוָפְרִידָן ,
הָאָט עַר גַעֲשָׂרְיוּן צָוּן גַיִים
און יַדְן :

— טְרַעַט אָפְ ! נַיְימַט אַוּוּקְ !

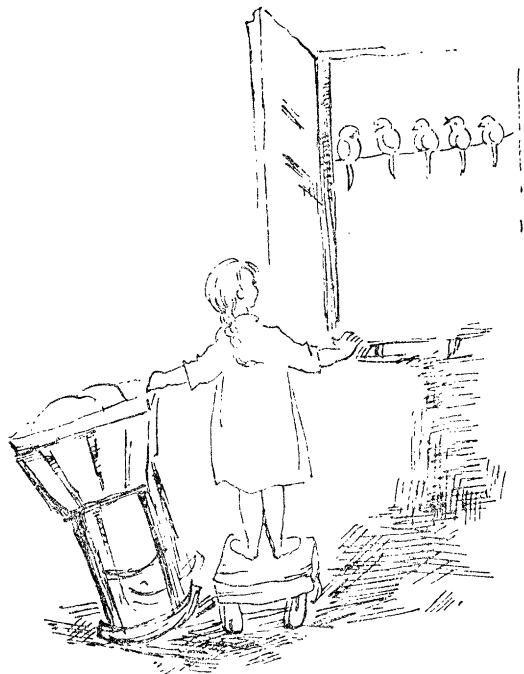
או סְפָאָרֶט פִיעָרְלַעַשְׁעָר ,
לָאוֹט מַעַן דַעַם וּוּגְ !

אַלְקָע

הינטער ווארשע, עכ אַכָּטָע,
אַהיַט מיט בַּלְאָטָע.

וּאוִינְט דָּאָרֶט אַלְקָע
מיט דָּעָר בְּלוּיָּע פָּאָרָאָסָלְקָע.

דָּעָר טָאָטָע אַשְׁמֵיד,
די מַאֲמָע אַרְבָּעָם בְּרוּיט.

דָּעָר דָּאָר אַיְוִינְגָּעְבָּוִינְגָּן דָּאָלָב,
אוֹנְטָעָרָן דָּאָר וּוִוְיְנְט אַשְׁוֹאָלָב.

איַן שְׁטוּב — אַטְיְשׁ מִיט אַבְעַט
אוֹן אַבְוִידִים מִיט גְּרָעַט.

און ליעפל, און טעלער, און טעפ, און קרייג,
און א קינד אין ווינ.

און דאס מיידעלע אלקע
מייט דער בלוייער פאראפאלקע.

א מoid פון זעלס יאר,
מייט גאלדענע האָר.

איו אינדרויסן העל,
און דער זאמֶר אוּנוּ געל,
געמט אלקע זאמֶר קנעטן,
אלע חברטעם פארבעטן.

רופא די מאמע די מoid,
אוּ עס ציטערט אַ שוויב,
און דער טאטע, דער שמיד,
העלפֿט מייט :

— ני אין שטוב !
מען דארף דאס ברודערל ווינן,
וואשן טעפ און קרייגן.

מען דארף וואסער ברענגן,
מען דארף העמדעלע שווענקען.

אביסעלע לייענען,
אביסעלע שריבון, —
געדען, כיוזל דיך פון שטוב פארטריבון !

נייט אלקע וואסער ברענגן,
העמדעלע שווענקען.
זעט זי :
גענדז גייען.

גייט די גאנדו גורע,
 די קלינגע גענדזעלען אין שורה,
 פערדען וויסע,
 פים רויטע,
 און דער גאנער, דער שומת.

עפנט אלקע
 די בלוייע פאראָסאלקע,
 האט זי א שטוב, און א דאָר,
 און גענדזעלען א סְדַּר.

ויל אלקע מיט גענדזעלעך נײַז
ביז די זונ וועט פֿאָרְגִּין.

רוֹפֶּט דֵּי מָאָמָע דֵּי מָוִיד,
אוֹ עַם צִיטָעָרֶת אֲשֻׁוּב
אוֹן דָּעַר טָאָטָע, דָּעַר שְׁמִיד,
הָעַלְפֶּט מִיט:

— נֵי אֵין שְׁטוּב!
מעַן דָּאָרָף הָאָלֵץ שְׁפָאָלְטָן,
מעַן דָּאָרָף דָּאָם קִינְד הָאָלְטָן,
מעַן דָּאָרָף שְׂוּעָבָעַלְעָד צִינְדוֹן,
וַיְקַעַלְעָד בִּינְרוֹן.

אַבִּסְעַלְעָד לִיְיָעָנוּ,
אַבִּסְעַלְעָד שְׁרִיבָן —
גַּעַדְעָנָךְ, בְּזַוְּעַל דִּיךְ פָּוֹן שְׁטוּב פֿאָרְטְּרִיבָן!

נִימַּט אַלְקָעַ הָאָלֵץ שְׁפָאָלְטָן,
דָּאָם קִינְד הָאָלְטָן.
זַעַט זַי:
פִּינְגָּעַלְעָד פְּלִיאָנוּ,
אֲשֻׁוּדָה לְאָנָג וַיְיָ אֲבָאָן.
אוֹן אַיְבָעָר זַי אֲוֹן עַרְאָפְלָאָן.

פְּלִיאָגָעַלְעָד וַיְיָם,
פִּינְגָּעַלְעָד הוֹיד,
אוֹן אַיְבָעָר זַי אֲוֹן וּזְאָלָכוֹ,
וַיְיָ בְּלִיאָעָר וּזְיָד.

עַפְנַט אַלְקָעַ
די בְּלִיאָעָר פֿאָרָאָסָאַלְקָעַ,
הָאָט זַי אֲשְׁטוּב אוֹן אֲדָאָר
אוֹן פִּינְגָּעַלְעָד אֲסָךְ.

ווײַלְקָעַ דָּ שְׁמִין,
בֵּין דֵי זֹן וּוּטַ פָּרְגַּיִן.

רוֹפֶט דִי מַאֲמָעַ דִי מַוִּידַ
אוֹ עַם צִימְעָרְטַ אַ שְׂוִיבַ,
אוֹן דָעַר טָאָטַע, דָעַר שְׁמַוַּידַ
הַעַלְפָטַ מִיטַ:

— גַּיְיַ אַין שְׁטוּבַ!

מַעַן דָאָרָף וְאַקְנוּ צִירֻעוּוֹן,
מַעַן דָאָרָף פָעָדִים קִירֻעוּוֹן,
מַעַן דָאָרָף קְנַעְפָלָעַ דְרִיּוּן
קְנַעְפָלָעַ פָאָרְנִיּוֹן,
אַבְיִסְעָלָעַ לְיִיעָנָעַ,
אַבְיִסְעָלָעַ שְׁרִיבָן,

גַעְדָעָנָה, בְּזַוְעַלְ דִיךְ פָוַן שְׁטוּבַ פָאָרְטְרִיבָן!

גַיְיַטְ אַלְקָעַ פָאָרָעַם דְרִיּוּן,
קְנַעְפָלָעַ פָאָרְנִיּוֹן.

גַבְנוּ קְנַעְפָלָעַ זִיךְ אַ שְׁאָטַ
אוֹן צַעְלָוִיפָן זִיךְ אַבְעָרָן שְׁמַאָטַ.

וּוְעָרְטַ יְעָדָם קְנַעְפָלַ אַ רָאָדַ
יָאָנוּ זִיךְ דִי רַעְדָעַר קַאָרָאָהָאָרַ.

איִיְיַ רָאָד פָאָרָט אַכְבָעַר דָעַר נָאָם,
קִיְיכָלַט זִיךְ אָנוֹן פִּירָט אַ פָּאָם.

צְוֹוִיְיַ דְרִיּוּן אַ וּוּלְיִסְאָפָעַר,
דְרִיְיַ רַעְדָעַר פִּירָן אַ בְּרָעַט.

פִּיר רַעֲדָעֶר אֵין אַ וְאָגָן,
אַיִינָס דָּאָס צוֹוִיטָעַ יָאָגָן נַאָר אָגָן יָאָגָן.

עַפְנֶט אַלְקָעַ
די בְּלִוִּיעַ פָּאָרָאָס אַלְקָעַ,
הָאָט זַי אַ שְׁטוּב אָגָן אַ דָּאָר,
אָגָן רַעֲדָעֶר אַ סְּדָר.
וְוַיל אַלְקָעַ דָּא שְׁטִיּוֹן,
בִּזְוִיל זַוִּוּן וּוּעַט פָּאָרְגִּיּוֹן.
רוֹפֶט דָּי מַאְמָע דָּי מַוִּיד,
אוּ עַם צִיטָעָרֶת אַ שְׁוִיבָּר,
אָגָן דָּעַר טָאָטָעַ, דָּעַר שְׁמִידָר,
הָעַלְפֶט מִיטָּן.

נַאָר אַלְקָעַ וְוַיל נִיט הָעָרָן, וְוַיל נִיט וְוַיְסָן,
די רַעֲדָעֶר רַוְדָעָרָן, אָגָן בּוּגָן זַיְד צַו אִיר, אָגָן גְּרִיסָן.

נַעַמְט אַלְקָעַ אַלְעַ רַעֲדָעֶר אֵין אַ שְׁפָאָן
אוּן מַאֲכָט אַ לְאָנְגָעַ בָּאָן.

אָגָן סְפִּיפֶט דָּי בָּאָן, אָגָן אַלְקָעַ פָּאָרָט אָוּעָם,
הָעַט וְוַיְיט, הָעַט וְוַיְיט, אַיְבָּעָר אַ וְוַיְיט וְוַעֲגָן.

א מאַנטָּל

בֵּי אַ שְׁנִידָעֶר אַיִן קָאַמָּאָרָע
פּוֹל מַיִט קִינְדָּעֶר, קִיּוֹן עַיִן הַדָּע,
קִינְדָּעֶר פִּיצְעַלְעֶד, וּויַּמְאָן,
שְׂתִּימַט אַ וּוְיגַל אַוְיבָּנוֹ-אָן.

אַיצְטָעֶר הַיּוֹבָט זִיךְ אַז דִּי מַעֲשָׂה,
נִישְׁתָּפּוֹן צִיגְעַלְעֶד קִיּוֹן וּוַיְסָעָעָ
נָאָר אַ מַעֲשָׂה פּוֹן אַ מאַנטָּל
פּוֹן אַ טּוֹנְקָעַלְוֹן גַּעֲוָאַנטָּל.

הַאָט מַעַן אַוְיפְּגָעָנִיָּט אַ מאַנטָּל
פּוֹן אַ טּוֹנְקָעַלְוֹן גַּעֲוָאַנטָּל
פָּאָרוֹן עַלְטָסְטוֹן בְּחָרוֹן שְׁמוֹאָל,
עַר זָאָל קָעְנָעָוּ נִיּוֹן אַיִן שָׁוָּל.

נִיְּמַט אִים שְׁמוֹאָלִיק יָאָרָנוֹ דְּרִיִּיּוֹ,
אַיִן דָּעָר מַאַנטָּל שְׁפָאָגָל-נִיּוֹ.
נִיְּמַט אִים שְׁמוֹאָלִיק נָאָךְ אַיִּאָר,
אַיִן דָּעָר מַאַנטָּל שְׁעַנְעָר נָאָר.
אַיִּינְמָאָל שְׁמוֹאָלִיק טּוֹט אִים אָוֹ,
אַיִן דָּעָר מַאַנטָּל קוֹרְץ אַיִן סְטָאָן.

וּוְעָרְט אַ טּוֹמָל אַיִן קָאַמָּאָרָע :
— נָא דִיר נָאָר אַ שְׁלָאָקָ, אַ צְרָה,
שְׁמוֹאָלִים טּוֹט דֻּעָם מַאַנטָּל אָוֹ,
אַיִן דָּעָר מַאַנטָּל קוֹרְץ אַיִן סְטָאָן.
נו, אַיִן מִילָּא —
טּוֹט שְׁוִין אַז דֻּעָם מַאַנטָּל בִּילָּע.

גייט אים ביילע יארן דריי,
אייז דער מאנטל שפאנגל-ני.
גייט אים ביילע נאָר אַ יאָר,
אייז דער מאנטל שענער נאָר.

איינמאָל ביילע טוֹט אַ שְׁפִּי,
פְּלָאַצְטָמֶן אַיְן מַאֲנְטָל נַעֲטָלָעַד דָּרְיִי.

ווערט אַ טוֹמֵל אַיְן קָאַמְּפָרָע :
— נָאָ דִּיר נָאָר אַ נִּיעַ צְרָה !
טָאַמְּעַר בַּיִּילָע טוֹט אַ שְׁפִּי,
פְּלָאַצְטָמֶן אַיְן מַאֲנְטָל נַעֲטָלָעַד דָּרְיִי !

וּוְאָם וִשְׁעַ קָעַן דָּא זַיְן דָּעַר מַעַר ?
גַּיְיט אַיְן מַאֲנְטָל יַאֲסָלְ-בָּעָר.

גַּיְיט עָר אַיְן אִים יַאֲרָן דָּרְיִי,
אייז דָּעַר מַאֲנְטָל שְׁפָאנְגָּל-ני.
גַּיְיט עָר אַיְן אִים נָאָר אַ יַּאָר,
אייז דָּעַר מַאֲנְטָל שענער נָאָר.

איינמאָל פָּאַלְטָמֶן עָר אוֹיָף דִּי טְרַעְפְּלָעַד,
אוֹן אַ סּוֹפֶּן צָוָּאָלָעָן קָנְעַפְּלָעַד.

ווערט אַ טוֹמֵל אַיְן קָאַמְּפָרָע :
— נָאָ דִּיר נָאָר אַ נִּיעַ צְרָה !
גַּיְינָן אַיְן פָּאַלְן אוֹיָף דִּי טְרַעְפְּלָעַד,
אוֹן פָּאַלְרִין אַלְעָן קָנְעַפְּלָעַד ?

אוֹן עַם פְּסָקָנְטָמֶן דָּאָם גַּעֲזִינְדָּל :
— זָאָל שְׁוִין גַּיְינָן אַיְן מַאֲנְטָל הַיְנְדָל.

גַּיְיט אִים הַיְנְדָל יַאֲרָן דָּרְיִי,
אייז דָּעַר מַאֲנְטָל שְׁפָאנְגָּל-ני.
גַּיְיט זַיְן אִים נָאָר אַ יַּאָר,
פָּעַלְטָמֶן דָּעַמְּנָטָל נִישְׁתְּמַכְּיָן הָאָר.

איינמאָל ווערט א גרויסער טומל,
אלע שטייען אין א רומל,
הינרל קליפעט אויפּן בעט —
טָאנְגַּנוּאָרָן א מאנקעט.

שרײַעַן אלע, אלע, אלע:
— דאס־אוֹידָס א מoid א כלת
ליגט און קליפעט אויפּן בעט!
וַיִּפְאַרְלִירֶת מַעַן א מאנקעט?

האט שווין אַנְגַּעַטָּן דעם מאנטל
אייצט אַטְדָּעָרָא תכשיט פָּאנְטָל.

פָּאנְטָל, פָּאנְטָל! אֵי אַיְוָדָס א בְּחֹרְעַץ!
חברט זיך מיט הינט און קעַז,
יאָגַט זיך נאָך נאָך יעדעַר ווֹאנָן,
שְׁלָאָגַט זיך, ווערט אַלְיַין גַּעַשְׁלָאָגַט,
מיַאֲקַעַט, פִּיְפּט, אָוֹן שְׁרִיְיט, אָוֹן בִּילְט,
אָוֹן די מַאֲמָעַ לְאַכְתָּן אָוֹן שִׁלְטָט.

האט שווין אַנְגַּעַטָּן דעם מאנטל
אייצט אַטְדָּעָרָא תכשיט פָּאנְטָל.

האט ער באָלְד דעם ערשותן טאג
פֿוֹן פָּאלֻעָא אַפְּגַּעַפְּלִיקַט אַדְּגָן.
אוֹן אוֹיפְּמַאָרְגָּן אַינְדָּרְפּּרִי
אוֹיסְגַּעַה אַקְטָט אַלְאָד אֵין קְנִי,
אוֹן דעם זעלְבָּן טאג פָּאַרְנָאַכְט,
אוֹן אַקְלָנְעָר אַיְם גַּעַרְאַכְט,
מיַט צְוַיִּי לְעַכְעַר נְרוּסִים וּוַיִּגְנְּבָנִים.
אֵין די בִּידְעַ עַלְנְבּוֹיָגַן.

ווערט אַטְומָל, אַגְּשָׂרִי:
— אַד אָוֹן אַד אָוֹן ווִינְד אָוֹן וּוַיִּ!

אוֹאָ מאַנטֵּל, אוֹאָ מאַנטֵּל,
פֿאַלְט אַרְיִין צָוֶם תְּכִשִּׁיט פֿאַנְטֵל.

איַינְמָאָל פֿאַנְטֵל אַיְזָ נִישְׁטָ פֿוּל,
קוּמֶת צְעַפְלִיעַן נַאֲקָעַט, הוּיל.
שְׂרִיעַן אַלְעָ פֿאַרְאַמְאָל,
אַלְעָ, אַלְעָ אַיְזָ אַיְזָ קוּל :

— תְּכִשִּׁיט, שִׁינְגָּעַץ, פֿלְעַדְעַרְמָוִיז !
וּאוֹ דָעֶרֶת מַאַנְטֵל, זָאנַג נָאָר אָוִים ?

עַנְטְּפָעַרט זַיְדָעֶר וּאוֹיְלָעֶר יוֹנָג
מִיט אַזְאָ-אָשָׁרְפָּעַ צָוָנָג :

— כְּהַאָבָּפָן אִים דָעַם רַעֲבַתְן לְאַז .
אָפְנוּשָׁעַנְקָט דָעֶר שְׁוֹאָצָעָר קָאַז .
אוֹן דָעַרְנָאָךְ דָעַם לִינְקָנוּ לְאַז
אָפְנוּשָׁעַנְקָט דָעֶר וּוַיְסָעָר קָאַז ,
אוֹן דִי רַעֲשְׁתָעַ, לְאָךְ אַיְוָת לְאָךְ
וּוְעַט אַנְקָוּמָעַן דִי צְוַיְוִיטָע וּוְאָךְ .

שְׂרִיעַן אַלְעָ פֿאַרְאַמְאָל,
אַלְעָ, אַלְעָ אַיְזָ אַיְזָ קוּל :

— אוֹאָ מאַנטֵּל, אוֹאָ מאַנטֵּל,
פֿאַלְט אַרְיִין צָוֶם תְּכִשִּׁיט פֿאַנְטֵל !

עפנט דעם טויער

עפנט דעם טויער, עפנט אים ברײַט,
עם ווועט דא דורךגין אָ גָּלְדָּעֵן קִיְּט:
דעָר מָאָטָע,
די מאמע,
דעָר בְּרוֹדָעָר,
די שׁוּוּסְטָעָר,
חַתּוֹנָכָה אִינְמִיטָן
אוּפָּה אָ גָּלְדָּעֵן שְׁלִיטָן.

עפנט דעם טויער, עפנט אים ברײַט,
עם ווועט דא דורךגין אָ גָּלְדָּעֵן קִיְּט:
דעָר זִידָע,
די באָבע,
דעָר פְּעַטָּעָר,
די מומָע,
די אַיְינִיקְלָעָד אִינְמִיטָן
אוּפָּה אָ גָּלְדָּעֵן שְׁלִיטָן.

עפנט דעם טויער, עפנט אים ברײַט
עם ווועט דא דורךגין אָ גָּלְדָּעֵן קִיְּט:
בָּאָרְנוּם,
אוֹן עַפְּלָג,
אוֹן הָאָנִים אָ טְעַפְּלָג
אוֹן אָ לְעַקָּאָד אָ גָּלְעָד
אוּפָּה אָ גָּלְדָּעֵן טְעַלְּעָר.

דער וואסער טרונגער

האט מען א גלים געהיון וואסער טראָגן,
האט ער צוּי עמער גענומען
און אי אוווק צום ברונעם.

טראנט ער וואסער און טראָנט
ויפל כוח ער פארמאָנט.

עמער נאָך עמער, א פֿאָר נאָך א פֿאָר,
אוּשׂ עם שטייען אַם קאָפְּיוֹר די הָאָר.

אי דֶּס פָּס גַּוּאָרָן פּוֹל,
די באָלָעָבָּאָסְטָעָ אַיִּז גַּוּאָרָן דּוֹל:
— סְגִּיגַת דֶּס וואָסְעָר אַרְיְבָּעָר די בְּרוּןָן,
סְאַיִּז די שְׁטוּב גַּוּאָרָן אַטְיַיד,
צּוֹמִיכָּן גַּלְיַיד.

האט די גַּאנְצָע שְׁטוּב גַּעֲנוּמָעָן שְׁוּוּמָעָן
פְּרִיעָר די פְּעַנְצָטָעָ מִיט די בְּלוּמָעָן,
וַיְדָעָר די טִישָׁן מִיט די בעָטָן,
הָעֵמֶדֶע, וְאַכוֹן אַוְן קָאַשְׁקָעָטָן.

אַכְוָאַלְיָע אַוִּיפָּה אַכְוָאַלְיָע.
און די קִינְדָּעָר שְׁוּמָעָן אַיִּן באָלְיָע.

און דער גָּלָם טְרָאָנָט וואָסְעָר אַיִּז טְרָאָנָט
וַיְפָל כּוֹחַ ער פְּאַרְמָאָנָט.

איַיִּז דֶּס וואָסְעָר פּוֹן שְׁטוּב אַרְיָוִים אַיִּן הָיוֹת
הָאָבוֹן הָעֲנָעָר גַּעֲנוּמָעָן קְרִיעָעָן,
הָאָבוֹן אַינְדִּיקָּעָם גַּעֲנוּמָעָן גְּרָעָן:
סְלִוְיָפְּט דֶּס וואָסְעָר אַרְיְבָּעָר די בְּרוּןָן

האט דער הויף גענומען שוויימען :
 שוויימט א בעזים אוּן א ברעט,
 אוּן א שטראיכל מיטן גרעט,
 אוּן פון דאָר א שנידל,
 אוּן א רבָּע הינדָּל.
 אוּן געווֹאָרְן פון הויף א טײַך,
 צוּ טיַיכֶן גַּליַּיך.

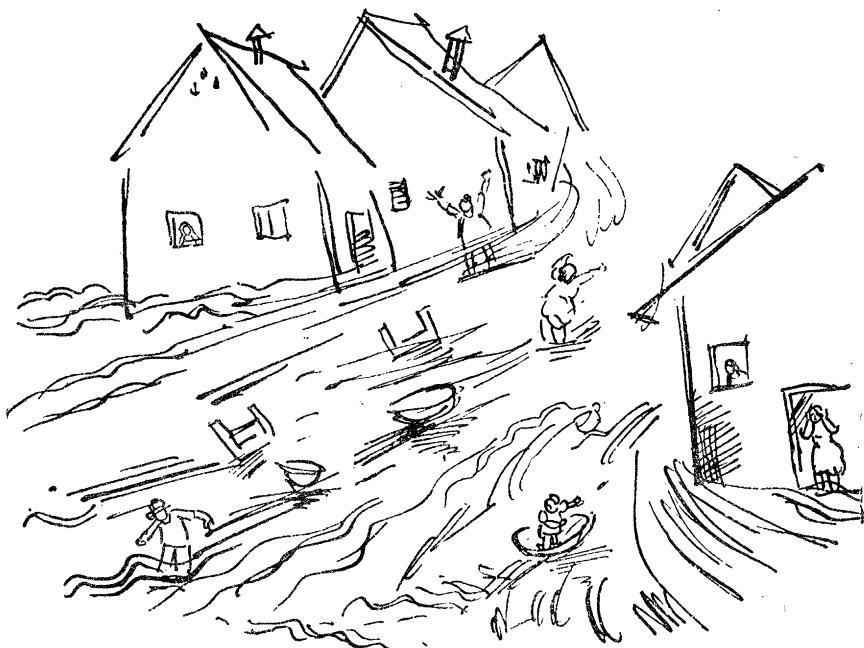
אוּן דער גוֹלֵם טְרָאָגֶט וּוְאַסְעָר אוּן טְרָאָגֶט,
 וּוִיפָּל כּוֹחַ עֲרַפָּרְמָאָגֶט.

אוּן דָּאָם וּוְאַסְעָר פָּוּן הוֹיָף אַרוֹיָם אוּן גָּאָם
 האָבוֹן גַּלְעָכָר גַּעַנּוֹמָעָן קְלִינְגָּעָן,
 האָבוֹן קִינְדָּעָר זִיךְ גַּעַנּוֹמָעָן שְׁרָעָקָן :
 סְלִוְיָפְט דָּאָם וּוְאַסְעָר אַרְבָּעָר דֵּי בְּרָעָן.

האט די גָּאָם גַּעַנּוֹמָעָן שוּוִיְמָעָן :
 שוּוִיְמָט אַ לִיְמָעָר, שְׁוּוִיְמָט אַ שְׁטָרוֹויִ
 שוּוִיְמָט אַ וּוֹאָגָן מִיט אַ גַּוִּי.
 שוּוִיְמָעָן וּוְעַגְעָנָעָר מִיט הַיִּי,
 מַאֲמָעָם, קִינְדָּעָר מִיט גַּעַשְׂרִי.
 אוּן די גָּאָם גַּעַוֹּאָרְן אַ טְײַך,
 צוּ טְיַיכֶן גַּליַּיך.

איז דאס ווּאַסְעָר פֿוֹ נָאָס אַרְזִים אֵין פֿעַלְד.
 אָנוֹ אֵין פֿעַלְד הָאָט גַּעֲפָאַשְׁעַט יַיד אָנוֹ אַקְמַ
 הָאָט עַר דָּאָס ווּאַסְעָר גַּעֲנוּמָעַן טְרִינְקָעַן,
 מִיט אָזְוִינָעַ גַּרְוִיסָעַ שְׁלִיקָן,
 אָנוֹ אֵין אַיְזַן וַיְהִי אָנוֹ אַלְצַ גַּעֲוָאָרַן טְרוּכוֹן.
 פֿוֹנְקַט וּיְסִזְוָאַלְטַ אַמְעַשְׁהַלְעַ גַּעֲוָעַן.

דָּאַלְבָּעַדְרִיט

הערשל און הענדיל —
ニישט מיר און נישט דיר —
האָבן געלֶאָזֶט זיך אויפֿ ווַיַּיטֵן שפֿאָצִיד.

ארָאָפּ מִיטֵּן בָּאָרְגּוֹ,
אָנוֹ אָזְוֵי בֵּין טָאָל
אָנוֹ סָאמָע אָט דָא בְּלִיבְטַמְעַן שְׂטִיעַן מִיטָּאָמָל.

אָמַעַתְּנָה גַּעֲשָׁעָן,
אָזָא מִינְדָּא גְּלִיכְ —
אַינְמִיטֵן דָּעַרְנָעַן סֻעַ שְׂטִיעַתְּנָה גַּאֲרָא אָצִיגּוֹ.

קַיְיָן פָּאָסְטָוָקּ נִישְׁטָאָ, נִישְׁטָ קַיְיָן בָּאָלְעָבָאָםּ,
סֻעַ שְׂטִיעַתְּנָה זִיךְ אָצִיגּוֹ
אָנוֹ זַי צָוְפָעַט דָאָס גַּרְאָגּוֹ.

הָאָטְמַעַן גַּעֲנוּמָעַן דִּי צִיגּ אַינְדָּעָרְמִיטּ,
הָעַרְשָׁלְ אָנוֹ הָעַנְדָּל —
אָנוֹ מַעַן גַּיְיטּ זָאָלְבָּעְדְּרִיטּ.

אַרְוִוָּתְּ מִיטֵּן בָּאָרְגּוֹ, אַרְאָפּ מִיטֵּן טָאָל,
אָנוֹ סָאמָע אָטְ-דָא
בְּלִיבְטַמְעַן שְׂטִיעַן מִיטָּאָמָל.

וּאָסְ אַיְזָן פָּאָרָאָן צַוְּ דָעְצִיְּלָן אָנוֹ זָאָגּוֹ ?
עַסְ שְׂטִיעַתְּנָה זַי אַנְקָעָגּוֹ
אָפְעָרְדּ מִיטּ אָ וּוֹאָגּוֹ.

קַיְיָן פּוֹרְמָאָן נִישְׁטָאָ,
ニישט קַיְיָן בִּיְתִישּׁ, אָנוֹ קוּיִם, קוּיִם
הַרְוִוְשָׁעַטְ דָאָס פָּעָרְדָּל אָנוֹ קְלִינְגְּטּ מִיטֵּן צִוִּים.

אַדְבָּדִירִים

idem - Katz

הערשל און הענדל,
אונ די ציג אינדרמייט —
ארויפ אוייפן וואנן און מען פארט זאלבעדריט.

פארט מען, מען פארט. דער חימל אויז האל —
ערשת עם ליגט זיין אנטקען
א זעלט מיט מען.

א זעלט מיט מען —
ニישט געהיט, נישט פארבונדן.
אונ וואו אויז דער מעלאער ? נישט ? צי פארשוואונדן ?

הערשל און הענדל, און די ציג העלפת ארוייס —
דען זאך אוייפן וואנן,
אונ היידא פארוייס.

מען פארט און מען פארט
ביזן בארגן, ביזן שפיז,
אויף א שטײַן אינדרהויך ערשת א ייד דארטן זיצט

אנטקען מיט שמחה
ער לוייפט צו זיין גלייך :
— אויז, טיעערע קינדרער, א לעבן אויף אייך !

אייך האב נאָר אָ דְּ רָעֵמְלָ גַּעֲכָאָפְטָ אוֹיָפָ אָ שָׁעָה,
אויז די ציג מיר אַנְטְּלָאָפָן,
דער געשפָּאָן אויז נישט.

דאָס אויז דאָר טאָקע מיין ציג און מיין פערדל געשפָּאָנט,
אָ הַ אַרְצִיכָּן דָּאָנָּק אַיְיך !
געבראָכָט מיר צו דער האָנט.

— אָ דָּאָנָּק פָּאָר אָ דָּאָנָּק,
דאָס אויז טאָקע אָ גְּלִיך,
נאָר דָו דָאָרְפָּסְט אַונְדוּ באַצְּאָלָן — אָן נִיב אַונְדוּ דִי צִיג.

עם געפעלן אונדו זיעדר די הערגעטלעך צוויי,
דאָס ציגענע בערדל
און די פיסלעך, ווי שניי.

זאגט דער ייד צו זוי : סטייטש ?
זאגט דער מענטש צו זוי : גוואָלד !
און אהער, און אהין, און אווי און צוריך,
און ס'האָט גאנישט געהאלפּן, און ער נימט זוי די ציג.

הערשל, און הענדל,
און די ציג אינדעומיט
גייען פון וויתן שפאציר זאלבעדריט.

אייצט בעטן מיר יעדערן,
ווער עס נימט איבער ווענן,
דערציילן, צי האָט מען דעם דריילינג באָגעננט.

ווײַיל אַיך האָב זוי דרייען געווען אויפֿ אַברג
שווין אַיך מײַט אַסמייטשיק,
און אַיך בענק נאָך זוי שטאָרָך.

קײַץ קאָז קעַצְעַלָּע

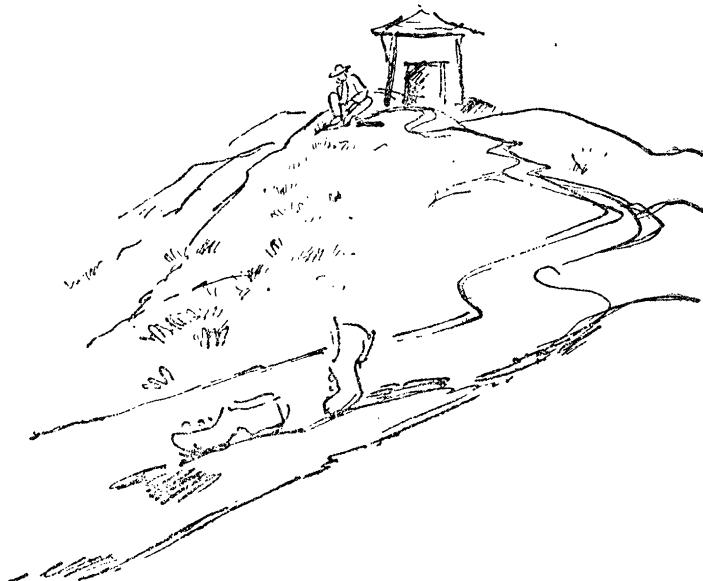
קייז, קאָז קעַצְעַלָּע
ויאָש מיר אוִים אַ טעַצְעַלָּע,
ס'קּוֹמָעַן גַּעֲסַט צַו מִיר,
ס'קּוֹמָט דֵי מַומָּע מִרְעַלָּע
מייט דער טַאַכְטָעַר צִירַעַלָּע, —
עַפְּנוּ זַיְהַ דֵי טִיר.

ויאָשַׁט דֵי קאָז אָן אוַיְיעָרֶל
עַפְּנַט זַיְהַ דָּאָם טַוְיַעַרֶל,
ס'קּוֹמָעַן גַּעֲסַט צַו מִיר,
ס'קּוֹמָעַן קוֹינְדָּעַר בְּרַעַקְעַלָּעַר,
ריַיְתָּנוּ זַיְהַ אוַיְתָּה שְׁטַעַקְעַלָּעַר, —
עַפְּנוּ זַיְהַ דֵי טִיר.

שִׁיכָּלֶעָךְ

אטַאָ אַטַּאָ אַיְוָא בָּאָרְגָּן,
אטַאָ אַטַּאָ אַיְוָא טָאָלָן,
וַיַּצֵּט אַ שׁוֹסְטָעָר אַיְפָן בָּאָרְגָּן
מִיטָּאָ הַאֲמָעוֹר, מִיטָּאָן אָלָן.

שְׁטוּכָת דָּעָר שׁוֹסְטָעָר מִיטָּן אָלָן.
מִיטָּן הַאֲמָעוֹר שְׁלָאָגָט עָר נִידָּן,
איַינָּם אָן צְוּיָּיָן,
אוֹן איַינָּם אָן צְוּיָּיָן,
וּוְאַקְסָן אוֹים צְוּיָּיָן לְיִינָעָ שִׁידָּן.

וְאָגַט דָּעֵר שׁוֹסְטָעֵר :
— שִׁיכְבָּלְעֵד נִיְּת !
נִיְּעָן שִׁיכְבָּלְעֵד אֲוּעָה,
וְאוֹ דִּי וּוּלְטַ דָּאָט נָאָר אָן עַק .
נִיְּעָן שִׁיכְבָּלְעֵד אֲרוּם,
וְאוֹ דָעֵר שׁוֹסְטָעֵר שִׁיכְטַ זַי אָום .
נִיְּעָן שִׁיכְבָּלְעֵד נָאָר בְּרוּיט,
נִיְּעָן שִׁיכְבָּלְעֵד נָאָר זַאַלְז .
פָּאָרָן שׁוֹסְטָעֵר בְּרֻעְנָגָעַן אַלְז .

איַינְמַאל נַעֲמָעַן שִׁיכְבָּלְעֵד גַּיְין ,
בַּיְ אַטְיוּעַר בְּלִיבָּן שְׂטַיְין .

קְלָאָפֶט דָּאָם רַעֲכְטָע שִׁיכְלָ : אַיְינָם .
קְלָאָפֶט דָּאָם לִינְקָע שִׁיכְלָ : צַוְּיִי .
עֲפָנָט זַיְךְ אַטְיר פָּאָר זַי .

וַיַּצְמַט אַקְינְדָּאָרְטָן אַלְיִין ,
בָּאָרוּעָם , נַאֲקָעָט וּוַיְנַד אָן וּוַיִּי .

דָּאָרְטָן בְּלִיבָּן שִׁיכְלָעֵד שְׂטַיְין ,
וּוְלָן עֲרָגָעֵץ מַעַר נִישְׁתַּגְיִין .
אָנוֹ דָעֵר שׁוֹסְטָעֵר אַיְפָן בָּאָרְגָן ,
וּוְאָרְטָן אָנוֹ וּוְאָרְטָן ,
אָנוֹ וּוְאָרְטָן אָנוֹ וּוְאָרְטָן .

א מעשה מיט א וואלף

אין פעלד זייןען שעפסן געווען
האט זי א פאסטאך געהית אונ געווען.

האָבָן שׁעַפְסָן גַּעֲמָקָעַט, גַּעֲדָרִיַּת מִיט דֵּי עַקְנוֹ,
אי אָוָלֶף פּוֹן וּוְאָלֶד גַּעֲקוּמָעַן פְּרָעָן:

— וּוְעָרָם עַקְעַט עַמְּ בֵּי דֵיר אַיְן פְּעַלְדָּ?

— קַיְינָעָר מַעֲקָעַט נִישְׁטָמָט, אַיךְ קָאָרְפָּאָר יַיְד אָיִיד,
קְלָאָפְטָדָם שְׁטָעַרְצָל אַיְן דָּעַם טַעַפְל אָוֹי הַוִּיךְ.

איּוֹ דָעָר וּוְאָלֶף אַזְוּעָם
מִיט אָן אַרְאָפְגָּעָלָאָזָן עַכְ.

הָאָבָן שׁעַפְסָעַלְעַד גַּעֲנוּמָעַן טָאנְצָן, מִיט קָאָפְיַטָּעָם שְׁלָאָגָן,
אי אָוָלֶף פּוֹן וּוְאָלֶד גַּעֲקוּמָעַן זָאנָן:

— וּוְעָרָם טַפְעַט עַמְּ בֵּי דֵיר אַיְן פְּעַלְדָּ?

— קַיְינָעָר טַפְעַט נִישְׁטָמָט, אָרְעָן גִּימְטָ, דָו זַעַטָּט,
שְׁלָאָגָט דָעָר רָעָן אַיְן דֵי גַּרְעַוְלָעָד אָוֹי פַעַטָּט.

איּוֹ דָעָר וּוְאָלֶף אַזְוּעָם,
מִיט אָן אַרְאָפְגָּעָלָאָזָן עַכְ.

האָבָן שׁעַפְסָעַלְעָךְ גַעֲנוּמָעַן חֹלְיִיעַן, אָזֵן קָאָדְרִילָן נַיְין,
אוֹזֵן וּוְאַלְף גַעֲקוּמָעַן מִיטֵ פָאָרְקִירִיצְטָעַ צִיַין:
וּוְעָרְ חֹלְיִעַט עַם בֵּי דֵיר אַזְ פָעַלְדָ ?
נַאֲרְ דֵי שׁעַפְסָעַלְעָךְ האָבָן גַעֲפִירְטֵ אַזְעַלְכָעַ יַוְגַעְרִיְיעַן,
אַזְעַלְכָעַ כָּאָרֶן,
אוֹ דָאָם פָאָסְטָאָכָל דַעַם תִּירְוִיזְ האָטֵ פָאָרְלָאָרֶן.
הַיְינְטֵ אוֹ דָאָם פָאָסְטָאָכָל דַעַם תִּירְוִיזְ האָטֵ פָאָרְלָאָרֶן —
וּוְעָרְ וּוְיִיסְטֵ, וּוְעָרְ וּוְיִסְטֵ, וּוְאָסֵן אוֹזֵן מִיטֵ שׁעַפְסָעַלְעָךְ גַעֲוּאָרֶן.

אַ קְרִיגָעָרִי

אײַנְמַאֵּל אַיְן אַ זָּמָעָר טָאג —
 וּן אֹן לִיכְטִיקִיט אֹן רְוִים —
 האָבָן קִינְדָּעָר וַיְד גַּעֲשְׁפִּילָט
 אוַיְפָן פָּעַלְד אָונְטָעָר אַ בּוּם.

 דְּרוּיְיעַן זַיְנָעַן זַיְגָעַען :
 כָּאָנָע, שְׁרָהְלָעַ אֹן בּוּנִים ;
 האָבָן עַפְעַלְעָר גַּעֲגָעָסֶן
 אֹן גַּעַטְרָוְנְקָעַן פָּוּן אַ בּוֹנוּם.

 נָאָר סְיָאוּן נִימָט גַּעֲוָעַן באַשְׁעָרָת
 זַיְיָ דָּאָם נָאָלְדָעַן גַּעַמִּיט,
 האָבָן קִינְדָּעָר וַיְד צַעְקְרִינִיט,
 גְּלָאָט אָזְוִי פָּאָר נָאָרְנִישְׁטְ-נִיט.

 וּוּעַן דַּי וּן האָט וַיְד גַּעֲזָצָט,
 אַיְזָן אוַיְפָגְעַנְגָּאנְגָּעַן דַּי לְבָנָה ;
 האָבָן קִינְדָּעָר וַיְד צַעְרִיעָדָט —
 בּוּנִים, שְׁרָהְלָעַ אֹן בָּאָנָע.

 בּוּנִים זָאָגָט : בַּי אָונְרוֹן אַיְן חַוִּיפָּה
 שְׁטִיְיט אַ פָּעַסְל וּוּאַסְעָר,
 דָּאָרְטָן דַּי לְבָנָה שְׁלַאָפְט
 אוּפָּה אַ נְעַז אַ נְאַסְעָר.

שְׁרִיֶּת שְׁוֵין כָּאָנוּ אֹוִס מַיט בָּעֶם :

— סְאַוּ אַ גְּרוּסָעֶר לִינֶן !

בַּי מַיִין זַיְדָן אַוִּיפָן דָּאָר —

שְׁלָאָפָט זַי אַוִּיפָן דַּי שְׁטַיְגָן .

שְׁרַהְלָע וּוּרְטַ צְׁוֹנְטָעֶר דָּוִיט :

— כְּיוּעַל אַ וּוּאָרְטַ נִיט גְּלוּבָן ,

דַּי לְבָנָה לְעַם מַיִין בָּעֶט

וּוְגַט זַיְדָן אַוִּיפָן דַּי שְׁוִיבָן .

הָאָבָן קִינְדָּעֶר זַיְד צְׁעַקְרִינְגַּט

אוֹן דָּעַרְנָאָךְ צְׁעַדְרָאָפָעַט ,

אַלְעַ אַוִּיעַרְלָעַךְ צְׁעַפְּלָאָמַט ,

בָּלּוֹט פָּוּן נְעוֹלָעַךְ קָאָפָעַט .

וּוְעַרְ פָּוּן זַיְד עַם אַיְזָן גְּרָעָכְט —

פְּרוֹאָוּט אַלְיַיְן שְׁוֵין יָאנָן .

נַּאָר אַיךְ בָּעֶט אַיְיךְ זַיְעַר שְׁטָאָרָה ,

אַיךְ זַאָלָט וּדְרַ נִיט שְׁלָאָגָן .

ויאונדער איבער ויאונדער

אין בראנזוויל האט געווואינט א משפהה
דעָר טאטע הייסט שמואַל,
די מאמע הייסט ברכה,
און דריי קינדער, קיין עין הרע,
צוווי יינגלאָד און א מידעלע, שרת.

איו שרה געוווען אַביסל צעלאָן.
א בת-יהידקעלע, האט זי זיך געללאָן.

ניט מען אָוד אָן עַפְל —
ויל זי אָבָּאָר,
ניט מען אָיר אָבִינְג —
טומֶט זי אִים אָשָׁאָר.

אונ אַלְעָטָג אָנייעָר טאָראָדאָם:
אָטָאָ ווַיְלָ זַי אָליַּאָקָע,
אונ אָטָאָ ווַיְלָ זַי אָמָשָׁין,
אונ פַּלוֹצְלִינְג ווַיְלָ זַי טַשְׁוַאַינְגָּנָּאמָּם.

איו דער טאטע געפֿאָלָן אוַיְף אָן עַצְחָה:
מען וועט שרהַלְעָן שיקו אַין שָׁוֵל אַין יַצְאָ.

האָט מען שרהַלְעָן אַנְגַּעַטָּאוֹ אָ רַעֲנָצְלָ אוַיְף דער זַיִת
אונ געשִׁיקָּט זַי אַין שָׁוֵל,
זַי זַאָל וּזְעָדוֹן אָליַּיט.

דעם ערשותן תאָג איוֹ אַהַיְמַגְעָקוּמוּן דָּאָס קִינְד —
אלְעָ פִּינְגָּעָר אַוְיסְנוּשְׁמִידָּט אַיְן טִינְמָט.
האָט די מאמע שרהַלְעָן גַּעֲוָאַשְׁן אַין גַּעֲרִיבָּן
פָּוּן אוַיְגָעָר דָּרְיִי בַּיּוֹן אוַיְגָעָר זַיְבָּן.

צומארגנס האט מען שרדן אַנְגָעַטָּאָן אַרְעַנְצָל אַיִתָּא זַיִיט
און געשיקט אין של, זַי זַאַל וווערן אַ לִיִּיט.

אין שרה צוריק געקומען בליך און אין בעם,
זַי האט זיך צעללאָן מיט אַ האַלבָּן קלאמ.

האט די מאמע געשרייען
און זיך פאָר שכנות פֿאַרטְרוּיט:
— וואָם טומט מען מיט אַזָּא מoid?

צומארגנס האט מען שרדן אַנְגָעַטָּאָן אַרְעַנְצָל אַיִתָּא זַיִיט
און געשיקט אין של, זַי זַאַל וווערן אַ לִיִּיט.

נאָר מיט שרדן אין של אַז געוווען שלעכט,
זַי האט אלע בענקלע אַיבערגעקערט.

האט די מאמע דערהערט און געוווארן אַיש רויט:
— וואָם טומט מען טאָקע מיט אַזָּא מoid?

אויפָן פֿערטֶן טָאג האט מען שרדן אַנְגָעַטָּאָן אַרְעַנְצָל
איַתָּא זַיִיט
און געשיקט אין של, זַי זַאַל וווערן אַ לִיִּיט.

נאָר שרה אַז צוריק געקומען צעלאָקט און פֿאַרטְלוּאָמת
מיט אַ ווַיִּיטן באַנדָאַושָּׁל אַיִת דער לִינְקָעָר האַנט
און האט דער מאָמען דערצְיַילְט מיט געוווין,
או די לְעַדְרַקְעַה האט זַי אַינְגָאנְצָן אַפְּגַעַשְׂקַט אַהֲיִים.

אט דָא האט זיך אַנְגָעַהְיִבָּן די אַמְתָע שְׁפֵיל:
די מאמע האט געמוסרט,
דער טאָטָע אַז געוווען שטיל,
די בריזעַרְלַעְךְ האַבָּן געגעַבָּן אַ זָּאג,
מען זַאַל זַי שטעלָן אַז ווַיִּנְקָל אַיִת אַ גַּאנְצָן טָאג.
דער הוֹנְט אַז גַּעַקְמָעָן אַז גַּעַטָּאָן אַ בִּיל:
— וואָם הַיִּסְט ? אַז אַ שלְמָוּ מעַן זַיְצָן שטיל.

דאס קעצל האט פארדראָסיק געדרייט מיטן עק :
— דאס איז פאר דער נאנצער משפהה א פֿלְעַך.

און שרדַלְעַ איז גועטן פֿאָרְקַלְעַמֶּט און פֿאָרְבִּיטַעַרט
פֿוֹן גּוֹיִין האָבוֹן בִּידַע צַעְפַּלְעַךְ גּוֹצִימַעַרט.

אין א זאָךְ אַרְומַט
האט מען שרדַלְעַן פֿאָרְפַּלְאַכְטַן אַין די הָאָר אַ בְּאַנְד
און די כלַהְ-מוֹיד גּוֹפִירט אַין שׁוֹל פֿאָר אַ הָאָנָט.
די לְעַרְעַקְעַ האָט זַי אַוּקְגּוֹעַצְט אַוִּיפַּ דַעַר עַרְשַׁטְעַר בְּאַנְקַ
זַי זַאֲלַ זַיְדַּ לְעַרְגַּנְעַ מִיט קַאְפַּ אַון גּוֹדָאנְק.

און דַא אַין מִיט שְׁרַדְלַעַן גּוֹשְׁעַן אַ נֵּס :
זַי האָט זַי אַוִּיסְגּוֹלְעַרְנַט שְׁרַיְבַּן אַין דְּרִי מַעַת-לְעַת.
גּוֹשְׁרַיְבַּן אַין שׁוֹל אַון אַינְדְּרַהִים,
אוֹיפַּ אַ טִּישׁ, אוֹיפַּ אַ בְּאַנְקַ, אוֹיפַּ אַ שְׁטִינְזַן,
אַ שְׁוַרְדַּלְעַ אַרוֹפַּ אַ שְׁוַרְדַּלְעַ אַרוֹנְטַעַר
בְּקִיצּוֹר, וּוֹאַונְדַעַר אוֹיפַּ וּוֹאַונְדַעַר,
אַבְּיַסְלַ גְּלַיְיךְ אַון אַבְּיַסְלַ מִיט אַ דְּרִי —
די מַאְמַעַ האָט גּוֹזָאנְט : גּוֹט.
דַעַר טַאַטְעַ האָט גּוֹזָאנְט : שְׂוִין צִיְיט.
און גּאַנְצַי בְּרַאֲנוֹווֵיל האָט גּוֹזָאנְט : אַלְרִיְיט.

קינדר פון דער איסט-בראדווי

ווני און בעני — חברה-לְיִיט צוּיִי —
האָבן שפֿאַצְּידֶת אוֹיף אַיסְטְּ-בְּרָאַדוּי.

אוֹיף אלֻעֲן אַנְיקָעָם גַּעֲזָעָן,
מיַט אלֻעֲן קַעַץ זַיֵּד שְׁוִין גַּעֲזָעָן,
ערְשֶׁת אַטְּ-אַסְטְּ-אַסְטְּן לִיגְטַּ אַוְּף אַיסְטְּ-בְּרָאַדוּי.
גַּרְזִים אָן בְּרִיאַיט, פָּוֹן אַיְין זַיַּת אַפְּן,
פּוֹנְקַט פָּאָר זַיַּד לִיגְנוֹן שְׁלָאָפְּן,
פּוֹנְקַט דֵּי לְעָנָג אָן פּוֹנְקַט דֵּי בְּרִיאַיט,
פּוֹנְקַט גַּעֲמָכְט פָּאָר זַאְלְבָעַצְּמוּיַּט.

ווני זַעַט, וּוּרְטַט זַיְיעַר פְּרִיאַלְעַד,
טְרַאַכְט עַר נִיט קִיּוֹן סָר, וַיְלַךְ
גַּלְיַיךְ אַיְן קָאַסְטַן:
אוֹן שְׁרִיַּיט פָּוֹן דָּאָרְטַט אַרוֹיָּם מִיט גַּלְיַיךְ:
— בעני ! סְאיַין דָּא אָן אַנְטִיכְ !
סְאיַין אַזְוִינָס נַאֲךְ נִישְׁתַּט גַּעֲזָעָן,
קוּם אַרְיַין, וּוּסְמַטוּ שְׁוִין זָעָן.
שְׁוִין גַּעֲזָאנָט אָן שְׁוִין גַּעֲטָאנָן,
לִיגְטַּ שְׁוִין ווני אַוְּבָנְ-אָן,
בעני לְעַבְנַן אַיְם אַיְם קוּעוּלַט :

— וּוֹאָס הַיִּסְטַט גּוֹט ? גּוֹט זַיַּד וּוּלְטַט.
פְּרִיאַעַן זַיַּד דֵּי חַבְרָה צְוּיִי
איַן קָאַסְטַן אוֹיף דָּעַר אַיסְטְּ-בְּרָאַדוּי.
בעני לְאַכְטַט, דֵּי אַוְּגַנְן גַּלְיַעַן :
— ווני, גּוֹט וּוּאַלְטַט אַונְדוּ גַּעֲזָעָן
זָעָן עַם קָאָן אַ קָּאַסְטַן פְּלִיאַעַן !
אוֹיסְגַּעַרְעַדְטַט אַיְן אַזָּא שְׁעהַ,
אוֹן דָּעַר וּוּאַנְטִישַׁ, עַר אַיְן שְׁוִין דָּא :
סְגִּיט דָּעַר קָאַסְטַן זַיַּד אַ הוּיַּבָּ,

גרינג ווי אויפן ווינט א שטוויב,
אווי הוייך ווי אויפט א שטאך,
און ער ליגט שוין אויף א טראק.

נט דער טראק א פאר, א פלי,
צאנפל-קלאלפל מיט די רעדער,
און ער איז נישטא, נישט הי.

פארון שוין די חברה צוויי,
ס'אייז שוין אויס מיט איסט-בראדוווי.
ס'ציט זיך לעבען ווי א טיך,
בלוי אונז ומעדיך אונז גלייך.

בעני זאגט : אווי, אווי, אווי,
ס'אייז די נאנצע וועלט דאך בלוי.
ענטפערט זוני : נאדר גאָר !
א טיך איז תמיד בלוי אונז קלאר.

פארט דער טראק, נט זיך א דריי,
ערשט א לאָנקע, גראָז אונז הי.

אויפט דער לאָנקע לאַויפן, ליגט
קלײַגע ציגעלעך אונז ציגן.
שדייט אויס בעני : זוני, זע !
ציגעלעך ! זוי שדייען מע !
זע די קאָפִיטקעם ביי זוי,
זע די הערנעלעך די צוויי.

זאגט אוים זוני מיטן טראפ :
— דו זאלסט וויסן, יעדע ציג
האָט צוויי הערנער אויפן קאָפ.

פליט דער טראק איבער א בידק.
אויס מיט לאָנקע, אויס מיט ציג.
ס'לויפט אנטקען זיך א זאלד,
גרין אונז שאָטנדיך אונז אלט.

זינגעט א פוינט : צוקי-מויקי !
ציניב-מייני — ענטפערט אײַנער,
און עם שושקען שושׂוֹ-מוישׂוּ
גרינע ווֹאנצָעַם אוּתַּה דִּי בֵּימָעַר.

לויכטן בענים אויגן העלע :
— זוני, הער נאָר אַ קאָפָעלְיעַ !

ענטפערט זוני : נאָידַר, נוּ
פונקט ווי צינן מוזן מעקען
מוזן פִּינְגָּעַלְעַד טִשְׁעַרְעַקְעַן.

און דער טראָק, דער שנעַלְעַד רִיטְעַר,
וּוַיִּסְמַכֵּן נָאָר אַיִּזְנַן זָאָךְ : פָּאָרָן וּוַיִּטְעַר.

נאָר יַעֲדָע גּוֹטְעַ זָאָךְ דָּאָסְ רָוב
הָאָטַּה אָן אָוְמָגְעַרְיכְּטַן סּוֹת.
נאָר אַ פָּאָר אָן בָּאָרְגַּ אַרְאָפַּ
און דער טראָק, דער שְׁטָעַלְטַ וַיְדַ אַפְּ
און עם נעַמֶּט דִּי טְרוּבָע בְּרוּמָעַן :
אַנְגָּעַקְוּמָעַן, אַנְגָּעַקְוּמָעַן !

דָּעַם קָאַסְטַּן גִּיטְמָעַן שְׁוִין אַ צִּיּוֹן
שְׁוִין אַ דִּירַ, אָנוּ שְׁוִין אַ פְּלִין.
הָעַנְדָּאָסְ-פְּעַנְדָּאָסְ אָן צְוֹוָאַלְאָסְ
און ער שְׁטִימַת שְׁוִין אַיִּזְנַן אַ קָּרָאָסְ.
און אַיִּזְנַן קָרָאָסְ וּוּרְטַ אַפְּ אָנוּ אוּתַּה,
סְשִׁטְיִיעַן בִּיְדַע פָּאַסְאַוְשִׁין טָאַקָּעַ מִיטַּן קָאָפְ אַרְוִיַּתְ

פְּלוֹצְלָוָגְ שְׁרִיִּיטְ דָּעַר בָּאַלְעַבָּאָסְ,
טוֹטַ אָן דִּי בְּרִילַן אוּתַּה דָּעַר נָאָזְ :
טְרָאַקְמָאָן ! עַלְיַעַד-מְעַלְיַעַד-בְּיַירַע !
וּוֹאָסְ אַיִּזְנַן דָּאָסְ פָּאָר אַ מִין סְחֻוָּה ?
יְוָנָגְאַיְלָעַם גָּאָר ? וּוֹאָסְ דָּאָרְפַּ אַיְקַ ? וַיִּ ?
דָּאָסְ אַיִּזְנַן דָּאָסְ דִּי בָּעַסְטַע סְחֻוָּה
פָּוּן דָּעַר גָּאַנְצָעַר אַיסְטַ-בְּרַאַדוּי ?

ଦେଖିଲୁ କିମ୍ବା ନୀରାଜନାନ୍ଦନ

ווערט דער טראקמאן זוויס און בלְאָ:
בנאמנות, אי דאנט נאָו!
יע נאָר, טאָקע, אַ פָּאָר יונגען
פָּוּן אַ קָּאָסְטָן אוּפָּגָעָשָׂפָּרָנוּן.

— זאגט נאָר, בִּיטְעָרָע יונגעאטשעם,
וויי טאָיר זיך אהער פָּאָרְקָאָטשָׁעָט?

און נאָר אַין דעם זעלְבָּנוּ טָאגּ,
טאָקע אַיְפָּן זעלְבָּנוּ טָאָם,
טאָקע אַין דעם זעלְבָּנוּ קָאָסְטָן,
נאָר ווי טִיעָרָע צוֹוִי לְאָסְטָן,
הָאָטּ מָעֵן ווי גַּעֲפִירָטּ צָוִיקּ,
און גַּעֲבָרָאָכְטּ אַיבָּעָרּ דָּעָרּ בְּרִיךּ.
און די חְבֻּרָה-לִיְּתָטּ די צוֹוִי
צָוְעָשְׁטָעַטּ אוּפּ אַיסְטּ-בָּרָאָדוּיּ.

נאָר עַמְּ אַיְזָן אַזְּוּזָן,
אוּ וּעַן זַיְהָאָבָן דָּעַצְיְילָטּ,
וּוְאָסּ עַמְּ אַיְזָן מִיטּ זַיְהָנָשָׁעָן,
הָאָבָן אַלְעָ אַפְּגָעָלָאָכְטּ:
— אַ, אַיר הָאָטּ עַמְּ אַיסְגָּעָטָרָאָכְטּ!

אַבָּעָרּ מִירּ, מִירּ וּוַיְיסּוּןּ יָאָ,
אוּ אַ וּוְאַנְדָּעָלְעָכָעּ מַעְשָׁה
קָאָנוּ פָּאָסְרָוּ אַלְעָ שָׁעהּ.

א מעשה וועגן דעם קייסערס גארטן

אמאל איז געוזען א קייסער
מייט א באָרד א ברײיטע.
ער האט געהאט א קייסערינע
האָט זי געהייםן — טאָמִיטע.
ער האט געהאט א טעכטערל — שיינע דזוע,
און א גענעראל מיטו נאָמען קוּקוֹרְזַע.

האָט דער קייסער א וואָלְדִ-גָּאָרטֶן פֿאָרוּיטֶן,
צָעַן מֵילֶדֶי לְעָנֶג אָוָן צָעַן מֵילֶדֶי בּֿרְײַיטֶן.
וַיְיַנְעַן דָּאָרטֶן גַּעֲזָקְסֶן : אָוָן עַפְלֶן, אָקָעַרְשֶׁלֶן, אָפְלִוִּים
און אָבָּאָרְעָלֶעֶן בְּרוּזֶן.

און נאָטֶם באַשְׁעַפְעַנְישָׁן האָבוֹן דָּאָרטֶן גַּעֲלַעַבְטָן אָוָן גַּעֲלָאָכְטָן,
ס'הָאָט יַעֲדַרְעַר אָמְלָאָה גַּעֲהָאָט אָוָן זִין אַרְבָּעַט גַּעֲמָאָכְטָן.
מייט דַּי שַׁאֲרָפָע צַיְינָעֶר דַּעַרְתָּהָאָז
הָאָט אָגָאנְצָן טָאגֶן גַּעֲשָׂנוּטָן גְּרָאָז.

דָּאָס קִינְגָּל מִיט דַּי בּֿרְײַיטֶן אוּיְעָרֶן
הָאָט גַּעַחַת דַּי טַוְרָלָעֶר אָוָן דַּי טַוְיָעֶרֶן.
דַּי וּוּוֹרִיקָעָם מִיט דַּי לְאַנְגָּעָע עַהֲן
קָעָרֶן אָפֶן צַוְּיִיגַעַלְעָדֶר דַּי שְׁנָהָהָן.

דַּי בִּינְעַן גַּיְבָּן אַכְטָוָנָג אַוִּיתָהָאָז בְּלוֹמָעָן,
דַּי גְּרִילְצָן, אָוָן דַּי פְּלִיגְנָן וּשְׁוּמָעָן.
דַּי פִּיגַעַלְעָדֶר פְּלִיאָעָן הַיְן אָוָן צְוָרִיכָה,
צְוִוִּיטְשָׁעָרֶן, וַיְיַנְעַן טְשִׁירִיךְ אָוָן טְשִׁידִיךְ.

הָאָט דַּעַר קִיְּסָעָר לִיב גַּעֲהָאָט דַּעַם גַּאָרטֶן אָוָן אָשְׁיוּוֹר,
און אלָע טָאגֶן גַּעֲגָנָאנָגָנָעָן דָּאָרטֶן אוּוִתָּה אָשְׁפָאָצִיךְ.
איינְמָאָל כָּאָפָט זִיךְ אוּוִתָּה פָּאָרְטָאָג דַּעַר קִיְּסָעָר מִיט גַּעַשְׁאָל :
— וְאָל קְוּמָעָן אַהֲרָד מִין גַּעֲנָרָאָל !

איו געלֶאָפּוּ דָּאָם טעכטערֵל שײַנְגַּעַדְזּוּעַ
און האָט געדּוֹפּוּ דָּעַם גַּעֲנָעָרָאֵל קוּקוּרוּעַ.

שְׁפְּרַעַמְתִּי דָּעַר קַיְסָרָאֵט דִּי וּוּרְטָעָר :
— לִיבָּעָר, קוּקוּרוּעַ, אָוּן גַּעֲרְטָעָר !
אַיִן מַיִּין גַּאֲרָטָן אִיז אַ וּוּיַּן־עַפְלָאָרְאָפְנָעָפְאָלָן,
אַיְדָא וּוּעָל בַּאֲשֻׁעָנְקָעָן דִּיךְ מִיטָּצְוָעָלָתָ מַעְדָּאָלָן,
דוֹ דָעָרוֹוִים זַיְדָא וּוּיַּדְיָה מַעְשָׂה מַיְתָן עַפְלָאָרְאָפּוּן,
און דוֹ זַאֲלָסְטָה דָּעַם שַׁוְּלְדִיקָּן בַּאֲשְׁטְרָאָפּוּן.

הָאָט דָּעַר גַּעֲנָעָרָאֵל פַּאֲרְלִיְגָטְדִּי שְׁוּעוּרָדְדִּי
און אַוּוּקְגַּעַרְיָטָן אַוִּיפָּה זַיְן פָּעָרָד,
גַּעַרְיָטָן, אָוּן גַּעַטְמַפְּעָטָן, אָוּן גַּעַלְאָפּוּן,
און דִּי עַרְשְׁטָעָה הָאָט עַרְדִּי הַעֲזָעָלָעָד גַּעַטְרָאָפּוּן.

— הַעֲזָעָלָעָד,
וּוּרָפְּזָן אַיִיךְ הָאָט גַּעַהְעָרָט אָוּן גַּעַזְעָן,
וּוּאָסָמִיטָן וּוּיַּן־עַפְלָאָרְאָפּוּן אִיז דָּא גַּעַזְעָן ?

הָאָבָן דִּי הַעֲזָעָלָעָד דִּי אוּיְעָרָן פַּאֲרְלִיְגָטְדִּי שְׁטָעָרָן
און זַיְיָ מַאֲכָן זַיְדָטְוִיב : זַיְיָ קַעְנָעָן גַּאֲרָנִיטָהָעָן.

וּעַט דָּעַר גַּעֲנָעָרָאֵל סַאִיז אַ מעָשָׂה אָוּן אָוּן עַקְבָּעָה,
אִיז עַרְצָן דִּי וּוּוּוּרִיקָעָם אַוּוּקָעָם.

— וּוּוּוּרִיקָעָם,
וּוּרָפְּזָן אַיִיךְ הָאָט גַּעַהְעָרָט אָוּן גַּעַזְעָן,
וּוּאָסָמִיטָן וּוּיַּן־עַפְלָאָרְאָפּוּן אִיז דָּא גַּעַשְׁעָן ?

זַיְיָנָעָן דִּי וּוּוּוּרִיקָעָם צַעְלָאָפּוּן אַוִּיפָּה דִּי צַוְּיִינָן,
די עַקְעָלָעָד פַּאֲרְדְּרִיִּיט
און שאַשְׁטִילָה, זַיְיָ שַׁוְּיִינָן.

וּעַט דָּעַר גַּעֲנָעָרָאֵל סַאִיז אַ מעָשָׂה אָוּן אָוּן עַקְבָּעָה,
אִיז עַרְצָן דִּי פִּינְגָּלָעָד אַוּוּקָעָם.

— פְּלִינְגָּלְפָּלָק !

ווער פון איד האט געהערט אוון געזען,
וואס מיטן וויזונ-עפל אוו דא געשען ?

האַבּוֹן די פִּינְגְּעַלְעֵד גַּעֲטָאָן אַ פְּלִי
אוון גענטפֿערט פון דער הויך : פִּידְצִיךְ-צִיךְ,
מיר זוינען ניט הי.

אוון די בִּינְעָן, אוון די גְּרוֹלָן גִּבוֹן נִיט קִיּוֹן וּשְׁוֹם,
וּוְיִי זָלָן זַיִן, חַלְילָה, שְׁטוּם.

אייז דער גענֶעֶרֶל צְוֹרִיקְגַּעֲקוּמָעָן צָום קִיסְעָר
אוון אָמַעְטִיקָעָר אוון אַ בִּיוּעָר,
אוון אָפְּגַּעַנְעָבָן אַ רָּאָפָּאָרְטָן :
— נִיט גַּעֲהָעָט אַרְוִיסְקָרִין קִיּוֹן וּוְאָרָטָן.

זָאנְטָ דָּעָר קִיסְעָר : אָוִיב אָזְוִי, וּוּעַט מָעַן מָוִיָּן
שִׁיכּוֹן איין מִין נָאָרְטָן שִׁינְעַדְזּוּן.

אייז גַּעֲקוּמָעָן איין נָאָרְטָן שִׁינְעַדְזּוּן, די פְּרִינְצְעָסִין,
הָאָט יִאְלַע חַיְדָלְעֵד גַּעֲנָבָן עַפְן,
יעַדְעָרָן גַּעֲטָאָן אַ גְּלָעָט,
הָאַבּוֹן זִיךְרַי חַיְדָלְעֵד צָעָרְדָט :

— אַ וּוּוֹרִיךְ הָאָט דָּעַם וּוּיְזַ-עַפְלָ אַרְאָפְּגַּעַשְׁלָאָן.
— אַ קִּינְגָּלְפָּלָק אַיְם עַרְגְּנָעִיךְ פָּאָרְטָרָאָן.

— אַ הַעַזְלָ מִיט די צִיְנְדָלְעֵד הָאָט גַּעֲטָאָן אַ שָׂאָב.
אַ שְׁטִיקָלְהָאָט צְוֹנוּכְאָפְטָט דָּעַר רָאָב.

אַ שְׁפָעָרְלָהָאָט גַּעֲטָאָן אַ קְלִינְעָם פִּיקְלָה,
הָאָט דָּעַר גַּעֲכָאָפְטָט אַ שְׁטִיקָלְהָאָט יַעֲנָעָר אַ שְׁטִיקָלְהָאָט
— אַ פְּלַעַקְעַלְעָ אַרְיִין, אַ פְּלַעַקְעַלְעָ אַרְיִים
אוון דער וּוּיְזַ-עַפְלָ איין אוּם.

הָאָט די פְּרִינְצְעָסִין שִׁינְעַדְזּוּן וּי אַוִּיסְגַּעַהְעָרָט,
אוון הָאָט גַּעֲזָאָנָט — זַיִן זָוִינָעָן אַלְעַ גַּעַרְעַכְט.
הָאָט אַלְזִי איין אַ בִּיכְעַלְעָ פָּאָרְשָׁרִיבָן,
אוון אָזְוִי איין דָּאָם מַעֲשָׁהַלְעָ גַּעַבְלִיבָן.

די קאנפעליע

ויזין קינדרער אין אָראָנד,
קעפלעָד שׂוֹאָרֵץ אָזְן קעפלעָד בַּאָנָד.
פִּיצְלָעָד קִינְדָּעָר — שְׁטְרָעָנָגָע מִינָעָם,
הַאֲלָטָן גְּרוּיסָע מַאֲנְדָּלִינָעָם.
שְׁטִיִּימָט דָּעָר שְׂטָמָאָלֶצָּעָר קָאָפָעָלְמִיסְטוּר,
מִיט אָהָאנְטָן דִּי קִינְדָּעָר וּוַיּוֹזֶט עָר —
אָטְדָּאָס שְׁטָעָקָעָלָע גַּעַנוּמָעָן,
מוֹרָתָה,
עוֹרָבָר,
צָפָןָן,
דוֹרָם
אָזְן אָלִיד הִיבְטָה אָזְן צָו בְּרוּמָעָן.

שְׁפִילָן זַיִן אָשְׁנִיְידָעָר-לִידָר,
קוּמָט דָּעָר שְׁנִיְידָעָר אַיְנְדָעָרְמִיטָן.
עַלְיָעָדָעָלִיעָ בְּכֻבּוֹד נְדוֹל
מִיט אָפָאָדִים אָזְן אָנָדָל.

זָאנְטָן דָּעָר שְׁנִיְידָעָר : אָגָוט מַאָרְגָּן.
קִינְדָּעָר עַנְטָפָעָן : גַּוְטָ יָאָר.
זָאנְטָן דָּעָר שְׁנִיְידָעָר : כְּבָעָט אַיִיךְ בָּאָרְגָּן
מִירָדָאָס לִידָר אָוֹותָה הַוְנְדָעָרָת יָאָר.
גַּעַמָּט דָּעָר שְׁנִיְידָעָר עַלְיָעָ נִיְיעָן,
פָּעָדִים צִיעָן, קְנִיפָּלָעָד דְּרִיְיעָן.
אַיְבָעָרְשָׁלָאָק אָזְן אַונְטָעָרְשָׁלָאָק
וּוַעֲרָטָאָס קְלִיְידָל מִיט אָיאָק.
סְחָוָרָה וּוְאַלְעָנָעָ אָזְן דִּינָעָ,
הַעַלְפָט אִים צָו אָמַאָנְדָאָלִינָעָ.
גַּעַטְלָעָד שְׂמָאָלָעָ, גַּעַטְלָעָד בְּרִיְיטָעָ,
כָּאָפָט זַיִד אַונְטָעָר, הַעַלְפָט אָצְוּוּיְיטָעָ.

נײַיט דער שנײַידער עלייעֶ-דעליע
און עס צימבלט די קאָפֿעלְיעַ.
— חברה, פֿרִילְעַכּוּר אָוּן דְּרִיסְטַּעַר!
גִּיט אָרוֹפַּה דַּעַר קאָפֿעלְמִיסְטַּעַר.

מערב,
מורחה,
דרום,
צפון,

חברה, שפֿילְט אָוּן נִיט גַּעַשְׁלָאָפַן.

אייז דער נִיגּוּן גַּוְתַּעַר וּוַיַּן.
שיינט דִּי זָוֵן מִיט נִיעַר שִׁין.
דורך דִּי שְׂוִיבָן צָוְדִי קִינְדַּעַר
שִׁיקְטַּה זַי שְׁטְרָאָלָן אוֹיְףַּה דִּי פִּינְגָּעַ.
אוֹזְן דַּעַר פּוֹיגָל צִיפְּ-צִיפְּנָעַ
טרְּלָעַרְט וּוַיַּאֲמַנְדָּלְיָינָעַ.
אייז דער נִיגּוּן גַּוְתַּעַר וּוַיַּן,
גִּיט אַין הַאֲרַצְנוֹ אַזְשַׁ אַרְיַין.

הָאָט דַּעַר שנײַידַעַר פֿאָרגְּעַנְגַּן,
נִיט אָוּן זִינְגַּט זִיךְרַ צָוְאָ נִיגּוּן.
אָשְׁטָאָרְט אַהֲוִין, אָשְׁטָאָרְט אַהֲוָה,
אוֹזְן צְוָנָעַשְׁאָרְן מִיט דַּעַר שָׁעַר.

זָאֵל נִיט טְּרָעַפְּן וּוַיַּעַם טְּרָעַפְּט
סְּזְוּעַרְט אָסְטְּרָוּנְעַלְעַ גַּעַפְּלָעַפְּט
אוֹזְן דָּאָס לִידְלַ אַיְזַ אַרְאָפְּ
אי פּוֹן נִיגּוּן, אי פּוֹן טְּרָאָפְּ.

גִּיט אָקְרָעַכְּזַה דִּי נָאָדָל: וּוְיַי!
אוֹזְן דִּי שְׁטוּב גִּיט וִיךְ אָדָרִי,
סְּזְוּעַרְט דָּאָס צִימַּעַר רָוּנְדָּעַרְדָּנוֹן,
אוֹזְן דַּעַר שנײַידַעַר אַיְזַ פֿאָרְשָׁוֹאָוָנוֹן.

קיין סימן ניט פון שנידער עלייע.
טרוייריך זיצט די קאפעלייע.

ואל דער אויבערשטער אונדו היטו,
ס'בליבט דאס שטעקעלע אינמייטו,
און דער קאפעלמייסטער שרײיט :
— וואושנעם קלוומער וואס אוד זיט !

ווער עס ענדיקט ניט זיין ליאד
יענעד איז קיין שפילער ניט.
אסתה, חנה, דוז, ראובן !
ערשטער מאנדאלינעם פרואוון.
שטאַרְקָעֶר, לוייטער און העלער !
און חיליה ! ניט קיין פעלער !

שפילן זי א שומטער-ליך.
קומט דער שומטער אינדעראמייט.
קומט דער שומטער יעקב-יעקל
מיט א האמער, מיט א טשוווקל,
אל און דראָטווע מיט פֿאָראָד,
קלעצל, טישל און וואָרטאטם.

זאנט דער שומטער : א גוטן מאָרגן.
קינדר ערנטפערן : גוט יאָר.
זאנט דער שומטער : כ'בעט אייך באָרגן
מיר דאס ליאד אויפֿה הונדערט יאָר.

נעמט דער שומטער טשוווקלעך שלאנן,
ליךעך שטעכן, דראָטוועם יאנן.
ווערן שיכלעך מיט אָפְצָאָסן,

שטעקשייד שלעפו זיך געלאָסן.
קנוייטשט דער שוסטער לערער דינע
העלפֿט אַים צו אַ מאנדאלְינָע.
פיילט ער זוילֶן שמאָלָע, ברײַטָע,
כאָפּט זיך אונטער, העלפֿט אַ צוֹוִיטָע.
קלאָפּט דער שוסטער יעַקב-יעַקלְ
נאָך אַ טשווועקלְ אָז אַ טשווועקלְ.
פיילט אַרוּת אָז פֿיילט אַרוּנטער,
די קאָפּעַלְיָע העלפֿט אַים אַונטער.
ווערט אַ שטיווֹלְ שטארק ווי מײַעָר,
אַ קאמאָשָׁל מײַט אָן אוּיר,
הערט מעָן שיבְּלָעָד נִיעָן, נִיעָן,
הופּעָן-טּוּפּעָן אֵין די רִיעָן,
פֿערצָן שיבְּלָעָד, זיבָן פֿאָרָן.
אוַיסְגּוּצְיִיכְנָטָע קְלָעוּמָאָרים !

וואַילֶן קִינְדָּעָר נָאָך אַ לִידָּ,
נאָך דָּאָם שטעקעַלְעָ אֵין מִידָּ.
מוֹרָה — דְּרִימְלָטָ,
מעָרָב — שְׁלָאָפּטָ,
צָפּוֹן — חְלוּמָטָ,
דוֹרָם — האָפּט :
אָבִי די זוּן זָאָל גָּעָבָן שִׁין
וועָלֶן אַם יַרְצָחָה הַשָּׁם מְאָרָגָן זַיְן
אַ נִּיעָשָׂפִּילָ, נִיעָשָׂגָנוֹתָ,
חוּבָּרָה, הוּטָ די מְאָנְדָּאָלְינָעָם !

דער פאסטוד

אמאל איז א פאסטוד געווין.

האט ער אפילו קיין ציג נישט געהאט,
האט ער אפילו קיין רוט נישט פארמאט,
נאר לאנקעם האט ער געהאט גרינע.

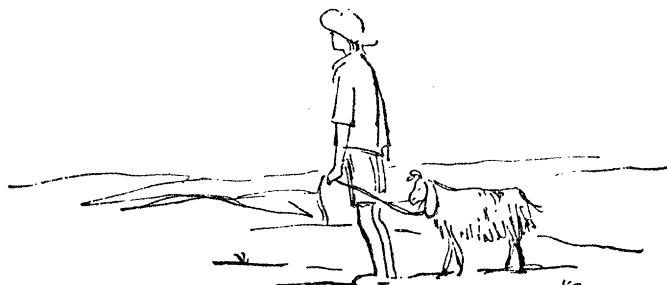
איו דער פאסטוד אוועק
צז זוכן א ציג,

אַפְּצָוְשָׁנִיְּדָן אַ רְוֵת
איו ער גענאָגען אַיבָּעֶר נָאָר דָּעֶר מְדִינָה.

איַן אַ הָעָלָן פָּאַרְטָּאָגּ,
בַּיַּי אַ גְּרִינְעָם דָּאָרָף
הָאָט ער אַ וַיְיסַע צִיג גַּעֲפּוֹנָעַ.

פּוֹן אַ הוַיְכָן דִּעְמָבּ,
בַּיַּי אַ בְּלוּיְעָם טִיךְ
הָאָט ער אַ צְוַיְינָל אַ יְוָנָגָעַ גַּעֲנוּמָעַן.

אוֹן ער איז גענאָגעַן זַיִן וּוֹעֵג צָוִירִקּ.
זַיִן פְּרִיד איז גְּרֻעְסָעַר גַּעֲוָעַן וּוֹי נָאָר דִּי מְדִינָה,
אוֹן אוֹ ער איז גַּעֲקוּמָעַן צָוִירִקּ אַחֲיוֹם,
זַיִינָעַן פָּאַרְטְּרִיכָּנָט גַּעֲלָעַן דִּי לאָנקָעַם דִּי גְּרִינָעַ.

א מעשה וועגן א האן מיט א גאלדענער פעדער

אמאל איז געוווען א האן
א האן, ווי אלע הענער,
מייט צוויי שפארן, מייט צוויי פילגַּה —
ニיט גרעסער ווי אלע, ניט קלענער.

נאָר ווֹאָס דָּעֵן ?
אַ מָּוֶל הָאָט דָּעֵר הָאָן גַּעֲהָאָט
אַ מָּוֶל אָזְּוִי הָוֵיךְ ווי אַ צַּעֲדָעָר,
סַּחְאָט נָאָט דָּעֵם הָאָן אַ מָּתְהָנָה גַּעֲשָׁעָנְקָט
אַיִן פְּלִינְגַּל אַ גַּאֲלְדָּעָנָע פַּעֲדָעָר.

אייז דער האן געוווארן גרויס בי זיך
אויפֿן דאָך זיך אָושׁ גַּעֲשְׁטָעלְטַן,
אוֹן הָאָט זיך פְּאָר אַלְעָמִין אַיְנָמָל בָּאָרִימְטַן,
אוֹן בַּי אִים אייז דָּאָם נָאָרָע נָאָלָד פָּוּן דָּעָר ווּלְטַן.

הָאָט דָּעֵר אַיְנָדִיק דָּעָרָה עָרְטַן, זיך צַּעְהָאַלְדָּעָרַט — הָאַלְדָּאָר,
אוֹן נָאָך אִים הָאָבָּן גַּעֲנוֹרְזַּו זיך צַּעְנָגָעָט — גַּנְגָּז
אוֹן דַּי קַּאֲטְשָׁקְעַלְעַד הָאָבָּן גַּעֲקוֹוָאָקָעָט — קוֹוָאָ-קוֹוָאָ
אוֹן דַּי הַיְנָעָר מִיט שְׁמָהָה — קוֹוָאָר אוֹן קוֹוָאָר :
— מעַן זַּאֲגַט דָּאָך נִיט גַּלְאָט אַיִן דָּעָר ווּלְטַן אָזְּאָר.

אוֹ דָּעֵר האן הָאָט דָּעָרָה עָרְטַן, סְפִּיאַן אוֹז טָאָרָאָרָם,
הָאָט עָרְזַּעְצָמָן מִיט גַּאֲוָה פָּאָרְדִּיסְן דָּעֵם קָאָם,
פָּאָרְדִּיסְן דָּעֵם קָאָם, אוֹן גַּעֲלָלָאָפְטַן מִיט אַ שְׁפָאָרָע,
אוֹן אוֹיפֿן קָאָנָאָרִיךְ גַּעֲרָעָדָט לְשֻׁוֹן הָרָע :

— אַט דָּעֵר קָאָנָאָרִיךְ, אוֹ אָך אוֹן אוֹ זַוְּיִי
אוֹיךְ מִיר אַ זַּיְנָעָר... נִיטָּאָ ווֹאָס צַוְּהָעָן.
אָבָּעָר אוֹ אָיךְ נִיב אַ רִיבְטִיכְוּן קָרְיִי,

אֵלֶּה מִשְׁמָרָתָנוּ אֲלֹהִים אֱלֹהֵינוּ אֶת-בְּנֵינוּ בְּנֵינוּ בְּנֵינוּ

ווערטן אין הימל אוש ליבטיך די שטערן.
האט דער אינדיק דערהערט, זיך צעהאלדערט : האלדאָר
און נאָך אִם האָבָּן גענדז זיך צענאנגעט — גאנָא,
און די קאַטשְׁקָעַלְדָּר האָבָּן געקוֹאַקָּעַט — קוֹוָאַ-קוֹוָא,
און די הינער מיט גוֹאַלְדָּן — קוֹוָאַר אָוּן קוֹוָאַר,
— מעַן זָאנְטַּדְּאָך נִיט גְּלָאָט אָין דָּעַר וּוּלְטַ אָזָא זָאָך.

דער האָן האָט פֿאָר גָּאוֹהה די פֿלוֹגָל צַעֲשְׁפְּרִיִּיט
און האָט זיך צַעֲשְׁרִיעָן, אָן האָט זיך צַעֲקְרִיִּיט :
— אָן די גָּלְדָּעַנְעַ פָּאוּעַ ? שְׂטָאַלְצִירַט מִיטָּנוּ עַכְ...
וועַר אָזָן ? וּוְאָסָן אָזָן ? — מעַן קָאַרְמָעַט מִיטָּנוּ וּוּיְצָן,
אַדרְיַּידָּל, אַ גָּרְנִישָׂט, אַ שְׁלָאָק שְׁעַבְּשִׁלְעָה,
זַי מָעַג נָאָך בֵּי מִיר אָין פָּעַטְשְׁעַרְעַ היִצְן...

האט דער אינדיק דערהערט, זיך צעהאלדערט : האלדאָר,
און נאָך אִם האָבָּן גענדז זיך צענאנגעט — גאנָא
— מעַן זָאנְטַּדְּאָך נִיט גְּלָאָט אָין דָּעַר וּוּלְטַ אָזָא זָאָך !

דער האָן האָט די פֿלוֹגָל צַעֲפָאַכָּעַט וּוּי רַעְדָּעַר,
האט גַּעַשְׁפִּיגְלָט די אַיְינְצִיקָּעַ גָּלְדָּעַנְעַ פָּעַדְעַר :
— אָן וּוִיסְטַן זָאָלְטַ אַיר, אַיך בֵּין נִיט אַבְּיַזְוּעַר ;
פּוֹן שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ הָאָט אַיר דָּאָך גַּעְהָעָרט ?
אוֹדוֹאי גַּעְהָעָרט פּוֹן זַיְן אוּירְדָּהָאָן ?
הָאָן, בָּאַרְבָּאַהָאָן, בָּאַרְבָּאַהָאָן, בָּאַרְבָּאַהָאָן,
עַר אָזָן מִין אוּרְעַלְטְּעַרְ-זִיְּדָעַ גַּעְוּעַן !

הָאָבָּן עַופּוֹת זיך אַלְעַ צַעֲשְׁרִיעָן אָין כָּאָר,
קוֹוָאַ-קוֹוָאַ, אָן גָּאנָא, אָן קוֹוָאַר אָוּן האַלְדָּאָר,
גַּעַפְּאַלְן צַו דַּרְעַדְ, אָן גַּעַפְּלוֹגָן אַרוֹפָּה :
— אָזָוּ דָּעַר האָן אָזָן אַיחְסָן אָזָא, אָן אַ וּוּיְסָעַר,
טָאַ לְאַמְּרַ אִם מַאֲכָן אָין הוּאַ פֿאָר אַ קִּיסְעָר !

דערזווייל איז געקומען צופליין א קרא,
און עס ליעבט א קרא דריי הונדרט יאָרֶן,
וי האט לעבו האן זיך אועעגןעשטעלט
און איז אים מיט וורטער אוועלכע פארפֿאַרְן:
— הענDEL-האן! ווּאַס מאָסְטּוֹ אַ לִיאָרָעָם?
איך בין אלטט דריי הונדרט יאָרֶן,
און אַן אלטט קרא קעו מעו ניט נאָרֶן.

איך קעו דיין משפהה העט-העט פון לאָנגַ-האן,
דיין מאָמען, דיין טאָטּוֹן, דעם געלינקּוֹן
דיין באָבעּוֹן, דיין זידּוֹן, דיין פֿעַטְעַר, דיין מומע —
אַ קלַּינִינְקָעַ הַינְּדָלַ מִיטַּ פֿיסְעַלְעַדְ קְרוּמָע.
פֿשׁוּטָעַ, עַרְלַעֲכָעַ עַוְפּוֹת גְּעוּזָעַ,
און האָבּוֹן די קְעַרְנְעַרְ גְּעַפְּיקְטָ מִיטַּ אַ בְּרַעַן.
ניט לִיאָרָעָם אַזְוִיפְּילְ אַין הוּא אַן אַיְן סְעַדְעַר,
הִיט זִיךְ, הָאָן! דּוֹ קְעַנְסְטּ נַאֲךְ פֿאָרְלִירְןְ דיין נַאֲלְדָעָנָעַ פֿעַדְעַר!

די קרא האט געזאגט און די קרא איז פֿאָרְפֿלִיְינְן.
איין הוּא אַ צִימְטָרָא אַ טּוּמָל גְּעוּזָאָרֶן,
דעַרְ הָאָן האט זִיכְן נַאֲלְדָעָנָעַ פֿעַדְעַר פֿאָרְלִאָרֶן.

און העט-העט אַינְדְּעַרְהַיְיךְ,
אוֹי הוּא ווי אַ צְעַדְעַר,
דעַרְ ווִינְטְ האט גְּעַטְרָאָן —
די נַאֲלְדָעָנָעַ פֿעַדְעַר.

א האז מיט א העלפֿאנטישער נאָז

עם איז געוווען אַמְּאַל אָהָא
מייט אָהָלפֿאנטישער נאָז.

ער האָט געטראָכט פֿוֹן זיך אַלְיִין,
אוֹ זיַּין נאָז אַיז זיַּעד שִׁין.

האָבוֹן הַעֲזֶלֶד פֿוֹן אַרְוּם
געקוקט אַוִּיפֿ אִים אַבְּיִסְלָם קְרוּם.

אוֹן גַּעֲרוֹפָן אִים דַּעֲרָפָאָר:
אַזְוּדָבָאָזָע, גַּדוּסָעָר נָאָר.

איינְמָאַל טַרְעַפְטָמַ, אוֹ נָאָז גַּיִיט
עַסְנָן קְרוּיט אַין שְׁכְּנָס בֵּיתָם.

עַרְשָׁתָם עַמְּלִיגְטָדָרְטָהָאָז לְעַמְּהָאָז,
פָּאַרְבָּאַהָאַלְטָן טִיף אַין גְּרָאָז.

יעַדְעַר הַעֲזָלָקִיְּטָמַ אַזְוּעַלְטָמַ,
אוֹשָׁבָדִי אַוְיַּעַלְעַד צַעַשְׁטַעַלְטָמַ.

וַיְיַלְלָ נִיטָּנָאָז לְעַמְּ זַיְצָן:
עַר אָפְּרִיאַז פֿוֹן דִּי פְּרִיאַזִּים.

עַר אָיְחָסָן, עַרְשָׁטָעָהָאָנָטָמַ,
עַר כְּמַעַט אַז עַלְעַפְאָנָטָמַ.

לְאַכְטָמַ דָּאָם הַאָזְ-פְּאַלְקָ : כָּאַ-כָּאַ
— קוֹק אִים אַז, דַּעַם פְּגַעַ-דָּעַ;

מְאַכְטָמַ זַיְדָבָאָז גַּאֲרַנִּיט וּוּסְמָן,
זַיְצָט אַזְנָהָאַלְטָן דִּי נָאָז פְּאַרְדִּיסָן.

אֵהֶן מִת אַהֲלָפְאַנְטִישָׁע נָאָו

ער א נאויינער פאָרשיין,
ברודערט זיך ניט מיט האָז.

און דער שטאלצער נאֹזע גײַט
גּריזשען קרייט אוּת ווּיְטער בִּיט.

וַיצֶּט עָרָה אָוָן זֵין נָאָז דָּעָרוֹוילַּ
וַעֲטַמְּעַן אוּפָה דָּעָר צָעַנְטָעַר מִילַּ.

הָאָז צָוְהָא אָז גּוּטָעָר בְּרוּדָעָר,
רוֹפָט אִים "לאָפְּקָעָ" מִיט גּוּרָדָעָר :

הָאָזְעַבָּאוּן, שְׁלָאָקָוּ-שְׁלָעָה,
דיַין לְאַנְגָּעָן נָאָז עַרְגָּעָץ פָּאָרְשָׁטָעָךְ.

מַאֲכָת זֵיךְ בָּאָזָעָן גָּרְנִיט וּוִיסְטָן,
וַיצֶּט אָוָן הָאָלָט דֵי נָאָז פָּאָרְדִּיסְטָן.

הָאָז צָוְהָא אָז פָּאָרָט אַפְּעַטָּעָר,
רוֹפָט אִים הָעוֹלָן "צִינְדָּלָן" שְׁפָעַטָּעָר :

הָאָזְעַבָּאוּן הָעַלְעַפָּאָנָט,
בָּאָהָאָלָט דיַין נָאָז עַרְגָּעָץ אָז זָאָמָּד !

מַאֲכָת זֵיךְ בָּאָזָעָן גָּרְנִיט וּוִיסְטָן,
וַיצֶּט אָוָן הָאָלָט דֵי נָאָז פָּאָרְדִּיסְטָן.

איינְן בְּלֹוט אָז פָּאָרָט דָּאָר הַיִּם,
שְׂרִירִיט שְׁוִין הָעוֹלָן "שְׁפְּרִינְגָּעָר" בֵּין :

הָאָזְעַבָּאוּן, גְּרוּסָעָר נָאָר !
בָּאָהָאָלָט דֵי נָאָן, סְאָז אַגְּעַפָּאָר !

און דער וועכטער פון זיין בoid
שטייט און קוקט און היט דאס קרויט.

ערישט ער זעמ, עם שטעהט א נאָג.
— א! מסתמא איז דאָרט א האָ!

היבט ער אוית דעם לאָנֶן שטעהט
און ער לויפט דאס העול דעמו.

זענו העולע — עם איז ביטער.
פִּסְלָעַד נִבְנָה אֹוַשׁ אַ צִיטָעָר.

פלאָטער, שאָרָך, און שפֿרָונָג, און פְּלַיְּיָי,
און נישטָאַ זַיִ, און נישטָהַ.

נאָר אַ צָּרָה ! באָזָעָם נאָז
האָט פֿאָרטְשָׁעָפָעָט זַיִ אַין גַּראָג.

אָומְנָגְלִיךְ גַּרְוִיסָעָר ! טַוְיזָנָט שְׁרָעָקָן !
סְקוֹמָט דָּעָר וועכטער מִיטָּן שְׁטָעָקָן !

נאָר אַ נֵּס — מִיט גַּרְוִיסָעָר הַיִּז
לויפְטָ אַן "שְׁפֿרִינְגָּעָר" זַיִ אַ בְּלִיאָז,

און ער האָט אַ גַּוטָּע עַצָּה :
ער כאָפְט באָזָעָן אוּפְנָ פְּלִיאִיצָע,

און צוּווִי האָן פִּילְ אָוִים בּוּינָן
זַיְנָעָן הַעַט אָוּעֲקָגְעָפְלִוָּגָן.
בלְזָוִי דַי עַקְעַלְעַד בַּי זַיִ
דרְיָיעַן זַיִ וַיִּ רְעַדְלַעְדַּץ צוּווִי.

אָבִי אָזִי ! גַּלְוִיבָט אַיז גַּאֲט !
אָנוּמָעָטָם אַיז זַיִן גַּעֲנָאָר.

פִּינְגָּעַ-צִיגְּעָלָע

אין א לאנד א וווײטן
האט געלעבט אמאָל פֿאַרְצִיַּיטֵן
א סטָלִיאָר, א בעַלְמַלְאָכָה
און זיין וויבּ חַיְהַ-בְּרָבָה.

האָבוֹן זיי געהאט א שטוּב מיט א קעמער,
א ברונעם מיט אָן עַמְער,
א סוכּה מיט א רַיגְעַלְעַן,
און א טאָכְטָעָר פֿיַּנְגָּעַ-צִיגְּעָלָע.

דעָר סטָלִיאָר רַוְיכְּעָט א לַוְּלָקָע
און מאָכְטָטָן
די סטָלִיאָרְקָע גוּיט אַן א פֿאַרְטָאָד
און באָקְטָטָן.

זַיְעַד טָאָכְטָעָר פֿיַּנְגָּעַ-צִיגְּעָלָע
מאָכְטָטָן פֿרְיַיְלָעָד דָּאָס גַּעַוְינְדָּר,
וַיְנַגְּטָ אַוְיפּוֹן גַּאנְיקָל

און שְׁפִילְטָ אַוְיפּ אַ צִימְבָּל.

איינְמָאָל קְלָאָפְטָ דָעָר סטָלִיאָר מִיטְזָן הַאֲמָעָר,
די סטָלִיאָרְקָע רַאמְטָ צָו דָעָם קְאַמְעָר,
ערְשָׁתָט פֿלוֹצְלִינְגָּ דָעַרְהָעָרָן זַיִן,
אוּפּוֹן גַּאנְיקָל — קוּקוּרָעָכוּ, אַ קְרָיִין.

קוּקוּן זַיִן אַיְינָעַ די אַנְדָּרְעָ אָן :
וַיִּקְוְמֶת אַוְיפּוֹן גַּאנְיקָל קְרִיְיעָן אַ דָּאָן ?
עַם אַיִן דָאָךְ אַ זָאָךְ נִיטָ גַעַהְעָטָט, נִיטָ גַעַוּן,
אוֹעַם אַיִן נָאָר בַּיִן זַיִן חַאָן נִיטָ גַעַוּן.

רוופט די סטאליאַרְקע וויער פֿאוֹאָלִינְקָע :
— פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע, ווֹאָס טוֹט וֵיד דָא טָאָן ?
וּוֹי קּוּמֶט אַוִיפָן גַּאנִיקָל קְרִיעָעָן אַהֲן ?

וְאַגְט פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע אַ בְּשָׂוְרָה זַי אָן :
— אַיךְ הָאָב גַּעֲוָנָנוּ אַ לִיד פָּזָן אַהֲן,
עַרְשָׁתְּ לְעֵם דָעַם צִימְבָּל דַעַר הָאָן אַיּוֹ פָּאָרָאָן,
קְרִיטְּ קְיֻכּוּרְעָקוּ אָוֹן טְרִיסְלָט דָעַם קָאָם.

וְאַגְט אַיר די סְטָאָלִיאַרְקָע
וּוְיַעַר פֿאוֹאָלִינְקָע :
— אַוִיב אַזְוִינָם קָעָן גַּעֲשָׁעָן,
וְאַלְסְטוֹ פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע, דִּוְתָּנוֹ זַיְד, וְעַן,
וְאַלְסְטוֹ חַלְילָה נִטְמָנָה זַיְנָנוּ פָּזָן קִיםְעָרְ קִין לִיד,
וְוַיְיל עַר וּוּעַט דָא קְוָמָעָן, וּוּעַט זַיְן אַיְרָיד,
מִיטְמָט צָעָן גַּעֲנָרָאָן, מִיטְמָט דִּינְסְטָמְצָומְ בְּאָפָעָלָן,
מִיר הָאָבוֹן קִין כִּיבּוֹד פָּאָר זַי נִישָׁט צָו שְׁמָעוֹן.

עַנְטָפָעַרְט פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע לְלוֹגָן, מִיטְמָט דַעְזָאָן :
— גַּוְטָן, הָאָסְטָן גַּעֲזָאָגָט, בְּזָוָעָל עַם קִינְמָאָל נִטְמָט טָאָן.

נַאֲר פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע הָאָט אֹזָא טְבָע גַּעֲהָט —
פָּאָרְגָּעָסְן אַ צְוֹאָג תִּיכְּפָה וּמִיד.
אוֹן וּוֹעַן דַעַר מָאָן הָאָט לְעֵם גַּאנִיקָל פְּרִיאַלְעָד גַּעֲבָלִיט,
הָאָט פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע וְעַזְוָנָנוּן פָּזָן קִיםְעָרְ דָאָם לִיד.

דַעַר סְטָאָלִיאַר הָאָט דַעְמָאָלְט גַּעֲהָבָלְט אַ בְּרָעַט,
די סְטָאָלִיאַרְקָע הָאָט גַּעֲשָׁוּעָנְקָט אַיּוֹ אַ וּוּאַשְׁ-שִׁסְלָן גַּרְעָט.
עַרְשָׁתְּ פְּלָצְלִינְג זַיְהָרָן : עַם שְׁפִילָן טְרָאָמְפִיָּטָן,
עַם קּוֹמֶט אָן דַעַר קִיםְעָרְ מִיטְמָן גַּאנְצָן בְּאָגְלִיָּטָן.
אוֹן אַוִיפָן גַּאנִיקָל עַר שְׁטִימִיט טְאָקָע שְׁוִין
אַיּוֹ זַיְדָעָם רָאָם אוֹן אַיּוֹ נַאֲלָדְעָנָר קְרוֹין.

וּוּרְט אַ לִיאָרָעָם בִּים סְטָאָלִיאַר אַיּוֹ שְׁטוּב, אַיְרָיד :
— אַיּוֹ וּוֹעַי, פֿיְגָעַ-צִיגָעַלְע הָאָט גַּעֲוָנָנוּ דָאָם לִיד !

א קליניקיט נאר ? מען דארת דאר פארשטיין,
עם אייז דאר געוממען דער קיסער אליען.

דער קיסער, די סוועט און אויך די פרינציגען,
ויאם טומען, ויאם גיט מען אועלכע געסט עסן ?
האט די סטאלארקע א קיכל פארקנאנטן פון מעל,
דען קיכל אין אויזן געגעבן א שטעל,
געוואנטשן, ער זאל אויפניין, ניט ווערן פאברענט,
כאטש פארן קיסער ניט בליבן פארשעט.

אייז דער קיכל געואקסן אויזווי אוית היון,
איין דער לונג, אין דער ברײט, איבערן גאנצינקן אויזוין.

האט מען דעם קוכן דעם גרויסן צעשניטן,
א לעקד פון ברעג אוון א חלק פון מיטן.

אייז עם ביימ סטאליאר א סעודה געווין,
או אפיילו דער קיסער האט אויזנס ניט געווין.

ויצט דער קיסער, פארשטייט ויך, פון אויבונ-און.
פון דער רעכטער זייט דער ווייסער האן.
פייגע-צייגעלע ויצט לעם דער שיינער פרינציגען,
די גענעראלן האבן אויך דעם קוכן געגעסן.

דער סטאליאר, די סטאלארקע כיבוד דערלאנגען,
בייז צוועלה באודערנאכט אייז די סעודה געגאנגען.

די ברעלעך דרי זים פון ארום און אַרונד,
געבליבן פאר אונדז, ווועט אונדו זיין צו געווונט.

כיענעלאָן דזשין און דער פויגל שיר-אַשִׁיר

בְּיֵי כַּיְעַנְעַלְעַדְזִישֵׁין
מִיטָּן וּוַיִּסְנֶן קְלִיֵּד
הָאָטָּן זַיְד עַפְעָם אַיְן קַעְפָּל
אַיְן בְּלָאנְדָּן פָּאָרְדְּרִיִּתְ.

און זַי זָאנְט צֹו דָּעָר מַאֲמָעָן
כַּיְעַנְעַלְעַדְזִישֵׁין :
— מַאֲמָעָן, אַיךְ וּוַילְ קִיפָּן,
אַיךְ דָּאָרָף אַמְאָשִׁין.

אַמְאָשִׁין מִיטָּן אַ רְעַדְלָן,
מִיטָּן שְׁוִיבָן, מִיטָּן שְׁוִינָעָם,
אַמְאָשִׁין מִיטָּן אַמְאָטָאָר,
וּוְאַלְעָמָשִׁין.

אַיךְ דָּאָרָף פָּאָרָן צֹו נְאָסְטָן,
עַם אַיְזָן אַ בְּרוּיוֹ דָּא צֹו מִידָּן,
פָּוֹן דָּעָם פּוֹיְגָל דָּעָם שְׁיִינָעָם,
וּוְאַם הַיִּסְטָן שִׁירְ-אַשִׁיר.

אוֹ עַר זִינְגָט — קְוֻמְטָן דָּעָר טָאגָן,
אוֹ עַר שְׁוֹוִיגָט — קְוֻמְטָן דִּי נְאָכְטָן.
סְ'הָאָטָן נְאָךְ קִינְגָר אַ פּוֹיְגָל אַיְזָן
נִיטָן גַּעֲדָאָכְטָן.

עַנְטְּפָעָרְטָן דִּי מַאֲמָעָן דָּעָר קְלִיְינְקָעָר דַּזְשִׁין :
— אַ וּעַקְלָן מִיטָּן גַּעַלְטָן קְאָסְטָן אָפָּן אַמְאָשִׁין.
מִידָּן וּוְעַלְןָן נִיטָן חָאָבָן קִיְיָן וּעַקְלָן מִיטָּן גַּעַלְטָן.
וּוְעַן מִידָּן וּוְעַלְןָן אָפְיָלוֹ אַדוֹרְכָנִין דִּי וּוְעַלְטָן.

ויעט ביענעלאַע, ווינט,
פארדייקט אין אָ ווינקלֶךְ,
די בלאנדרינקע הערעלאַע
פֿאָר צְרוֹת שְׂוִין טוֹנְקֶלְ.

אייז די מאמע פֿאָרוֹזָאַרגְט
און דער טָאטָע פֿאָרטְרָאַכְטָן:
— ווֹאָס טוֹט מעֻן, ווֹאָס מאַכְטָן מעֻן
מייט ביענעלאַע-דּוֹשֵׁין?
מעֻן קָעוּ דָּאָד נִיטְקוּפְּן
פֿאָר אַיר קִיּוּן מאַשְׁין!

און ביענעלאַע ווינט,
און עַס קְלָעָמָט זִי דָּאָם הָאָרֶץ.
דָּאָם בלאנדרינקע קְעָפְּלָן
אייז אַינְגָּאנְצָן שְׂוִין שְׂוִיאָרֶץ.

פֿלוֹצְלִינְגָּן דָּעֲרוֹהָעָרט זִי
אָ קְלָאָפְּ אַין אָ שִׁיבֶּךְ,
און עַס קְוָמָט אָ שְׁטָאָפְּעָטָל
אָ פֿיצְינְקָעָ טִיבֶּלֶן.

אָ קְעָפְּלָן — אָ ברָעָךְ,
אָ שְׁנוֹאָבָּל — אָ שְׁטָעָהָלֶךְ,
אָ פְּלִיגְלָן — אָ בִּינְגָלֶן,
און רְיעָדָט, ווֹי אָ חַכְּמָן,
דָּעַר קְלִינְנְקָעָר פּוֹינְגָל:
— אָ חַרְפָּה צְוּ ווַיְיַעַן,
כִּיעָנְעָלָעָ-דּוֹשֵׁין,
דוֹ דָּאָרְפָּסְט אַוִּיפְּ כְּפָרוֹת
די נִיעַ מַאַשְׁין.

כיענעלעידזשין און דער פויגל שיר-אישיר

הער זיך צו :
כיזעל און עצה א גומע דיר געבן,
ווער עס זארגט —
בליבט א נאר אויפן גאנצינקן ליעבן.

כיענעלאעדזישין,
פארלאז זיך אויה מיר,
כ'בין א דינער ביים פויגל,
וואם הייסט שיר־אשר.

ער שיקט דיר זיין בעסטן,
זיין ליבסטן גערום,
און ער זאנט,
אוּ מען דארף צו אים קומען צופס.

און אבידז אסער קלײיד
און אָנוֹ גאָוָה, אָנוֹ שטַּאלְּץ,
און שיכלעָד אָפִילָן
פֿוּן פְּשׁוֹטוּן האָלֶץ.

ויל כיענעלאעדזישין
טָאָנוֹ נָאָך עֲפָעָם אָפְּרָעָג,
ערשט זי זעט,
אוּ זי גִּימָט שְׁוֵין
אַינְמִיטָן אָוּגעַן.

און דער פּוִינְגְּלַשְׂטַּאְפּוּטְלַ
פליט פְּאָרוּים
נִיךְ־אוֹיְפְּ־גִּינְחַן,
און זי זעט,
אוּ זי גִּימָט שְׁוֵין
אין הַילְצָעָרְנָע שִׁיד.

נייט דער וועג באָרג אַרוּפַ
און דער הימֶל אַיז בְּלוֹי,
פֿוֹן רַעכְתָּם אַונְ פֿוֹן לִינְקָם
איַז אַ וַילְבָּעַרְנָאָרְ מְוֵי.

אוּפֶן באָרג שְׂטִיטִיט אַ דֻּעְמַב
צְוּוִינְגַּן צְוֹאַנְצִיךְ אַונְ פִּיר,
און עַם זַנְגַּט דָּאָרְטַּ דָּעַרְ פּוֹיגְלַ
וּאַסְמַהְיִיסְטַּ שִׁידְ-אַשְׁרַ.

עַר זַנְגַּט פֿוֹן דָּעַר וּן
מייט אוּר נַאֲלָדָעָנָעָם קָאָם,
וּאַסְמַהְיִיסְטַּ אָנְדוּזְ דִּי וּוּלְטַ
פֿוֹן דֻּעַם הַיְמָלִישָׁן רָאָם.

און כִּיעַנְעַלְעַ-זְוִישַׁין
אַלְעַ טָאנְגַּ זַנְגַּט זַיְן לִידַ
און זַי נִיטַּ באָרג אַרוּפַ
און זַי פִּילְטַּ נִיטַּ דִּי טְרִיבַּטַּ.

אַ שְׁפָאַצִּיר

וְאַל בְּעֶפְרֶת אֵין מַעַן גַּעֲנָגָנָעַ
איינטמאָל זומער, אֵין אַ פָּאַרְק, אַוִּיפָּאַ שְׁפָאַצִּיר.
שְׂרָה, חָנָה, חֹוְה־לְעַ — אֵין דָּרְיִין.
אֵין דָּאַס חִינְטָל, שְׂוֹאַרְצָעַ פִּינְטָל — אֵין שְׂוִין פִּיר.

סְ'אֵין גַּוְתַּמְּ אֵין פָּאַרְק,
די בְּלָעַטְעַר וַיְיַנְּעַן גְּרִין, די שְׁטָאַמְּעַן — בְּרוּין,
בְּלָאַנְדוּשָׁעַט מַעַן אַבִּיסְלַן, אֵין אַבִּיסְלַן זַיְד גַּעַדְרִיטַן.
חוֹה־לְעַ די קְלִינְעַן, אֵין פָּאַרְמָאַטְעַרְטַן שְׂוִין,
שְׁלָאָפְטַן זַי גַּיְעַנְדִּיקְעַדְרִיטַן.

וּעַט זַי : סְ'שְׁטִימִיט אֵין פָּאַרְק אַ פֻּעַרְדָּל,
וְוי אֵין בִּיכְלַן אוַיְסְגַּעְמָאַלְטַן :
אוַיְפַן דָּאַלְדוֹ אַ רְוִיְטָעַ לְיִיצְעַ
אֵין די קְאָפִיטָעַם פָּוּן נָאַלְד.

גַּיט אִים חֹוְה־לְעַ אַ רְיִיר,
נַעַמְטַ דָּאַס פֻּעַרְדָּל לְוִוְּפָן, שְׁפָאַנְעַן,
הִינְטָל־פִּינְטָל לְוִיְפָט אִים נָאַלְד,
אֵין זַי אַוִּיךְ מִיטַּט זַי צַוְּאַמְעַן,
אַיבָּעַד גְּרָאַן אֵין אַיבָּעַד מָאַד.

שְׁטִימִיט אַנְטְּקָעַן זַי אַ וּוָגַן.
גַּיט אִים חֹוְה־לְעַ אַ רְיִיר —
הַיְבָּנו אֵן זַי רְעַדְלָעַד דְּרִיְיעַן,
פְּרִיעַרְ אִינְסַם, דְּעַרְנָאַךְ אֵין צַוְּיִיעַן
אֵין דְּעַרְנָאַךְ שְׂוִין אַלְעַ פִּיר.
אֵין זַי זִצְטַּט אַלְיַיְן אֵין וּוָגַן,
סְ'פֻּעַרְדָּל לְוִיְפָט, די בִּיְמָעַר יָאַגְּן.
רְעַדְלָעַד גְּלָאַנְצִיקָּעַ, גַּעֲנִילְטַן,
הִינְטָל־פִּינְטָל לְוִיְפָט אֵין בִּילְטַן.

שטייט אנטקען זי א בוים,
גייט אים חזה'לע א דיר ;
ווערין צוינגן לאנג, ווי שטראָן,
דויטע עפֿל נעמען פאלן.

דרײַט דער בוים זיך צוּיִי מאָל אוּס
אוֹן עַם פָּאלָן אלָע עפֿל
מייטן הענְגָּל, מייטן שטענְגָּל,
גֶּליַּיך צוּ חזה'לען אֵין שווּס.
ס'שְׁפְּרִינְגְּטָן דָּאָס פָּעַרְדָּל,
פָּארְטָן דָּעַר וָאנְגָּן,
הוֹנְטָלְ-פִּינְטָל לְוִוְּפְּטָן אוֹן בִּילְטָן,
אוֹן עַם דְּרִיְּעָן זיך דִּי דָּעַדְלָעָד
גֶּלאַנְצָעַדְיקָע, אַפְּגָּנוּילָט.

פָּארְטָן מָעַן וַיְוִיתָן, וַעֲנָדָאיִין, וַעֲנָדָאוּס,
זַיְנָעַן וַעֲנָן וַיְוִיס אָונָן גֶּליַּיך,
קוּמָט מָעַן צוּ אָן וַיְוִיסָן הַיּוֹלָן,
אוֹן לְעַם הַיּוֹלָן לְוִוְּפְּטָן אָטְיָיך .
שְׂטָעַלְטָן זיך אָפְּ דָּאָס פָּעַרְדָּל טְרִינְקָעָן,
הוֹנְטָלְ-פִּינְטָל בִּילְטָן — אָ וּוּלְטָן,
אוֹן חזה'לע דָּעַרוּעַט לְעַם הַיּוֹלָן
אלָעָן צַאַצְּהָעָם אַיְסָנוּשְׁטָעַלְטָן.

שְׂטִיְּטָן דָּעַר קָעְמָלָן מִיטָּן הַאָרָבָן,
אוֹן לְעַם אִים דָּעַר וַיְיִסְעַר בָּעָר .
אוֹן דָּעַר אַיּוֹלָן, בִּידְעָן אַיְעָרָן
אוֹיפָגָעַפְּלָאַכְּטָן, וַיְיִאָרְךָן .
שְׂטִיְּטָן דִּי צִּינָּגָן, מִיטָּן אַיְגָּנוּ-בָּעַרְדָּל,
אוֹן לְעַם אַיְר — אָ וַיְיִסְעַר צַאָפָן .
אוֹן אַקְיַעַלְעָן מִיטָּן הַעֲרָנָעָר,
אוֹן דָּאָס קָעְצָלְ-קִיצָלְ-דָּרָאָפָן .
ס'שְׂטִיְּטָן אַשְׁעַפְּסָעַלְעָן פָּוָן וּוּאָלָן .
אוֹן עַם שְׂטִיְּטָן אַסְטָאָדָעָן גַּעַנְדוּלָעָד,
גֶּלאַנְצָעָן זִיבָן זַיְעָר צָאָל .

ניט חוה יעדערן א רות
 מיטן נאמען, ווי געגעבן,
 וועקו זיך זיך אלע אויפֿ,
 אלע הייבן אן צו לַעֲבָן.
 זאנט זיך יעדערן א ווארט,
 הייבט אן אין אים א הארץ צו קלאפן,
 בי דעם קעמל, בי דעם בער,
 בי דעם ציגעלע און צאפן.
 שרייט דע רטעדער-בער — האָהָא,
 און די גענדזעלעך — נאָהָא.
 מיאוקעט ס'קעצעלע — מיאומיאו,
 און דאס הינטּ בילט — האָו, האָו,
 ווערט א הוקען, צוקען, מוקען,
 און דער קעמל, דער בעל-גאָוּת,
 וויל אין יענער זוית ניט קווקע.
 פֶּלְזְצִילְגָּג קומט ער מיט א טעה;
 — בְּזַוְיֵיל ניט זיין א צאצקע דינע.
 איך וויל נײַן מיט קעמלען שפאנען,
 דאָרט וואו סְגִיּוּן קאָראָוואָאנען.
 שרייט דער אייזָל: — ווער בין איך?
 בְּזַוְיֵיל ניט שטײַן מיט קלײַנע גענדזעלעך
 וואָס זיך גיעען רוייטע שיך.
 זאנט דאס קיעלע: — אָוֹדָאי,
 וואָס טו איך דא אַין דער סטאדּע,
 אַין דער חברה, אַין דער גוטער?
 איך קאָו געבן מלֵךְ מיט פּוֹטָעָר.
 אַון דאס שעפּסְל מיטאָמָּאל:
 — איך האָבּ שיינע, וויסע וואָל,
 וואָרָעָמָע אַון זויעָר דִּינָע,
 וויסט מען אַיבָּעָר דער מדִינָה.
 אַון די צִינָּג — אַיז דאָך געווּס —
 שפְּרִינְגְּט אַין הִימָּל — שיינע פִּים,
 אַון אָפְּילָו קעצל-דְּרָאָפְּקָע

פָּאַכְעַט אֹוֵיד דָּאַרְט מִיט אַ לְּאַפְקָע.
וּוְעָרְט אֹזָא בָּאַרְיָמְדָרִי.
שְׁרִיְעַן אֶלְעַ מִיטָּאַמָּאַל,
יַעֲדָרְעָר, וּוְסְאַיְזַ זַיְן קוֹל.
שְׁרִיְעַט דָּעַר אַיְזָל — טָוְטָוְטָוְן,
אוֹן דָּאָס קַיְעַלְע — מָוּמְקָעַט,
אוֹן דָּעַר צַאַפְ הָאָט זַיְד צַעְמָרוּקָעַט,
שְׁרִיְעַט דָּאָס צַיְגַּעַלְע — מַעַדְמָע,
אוֹן דָּאָס שֻׁעְפְּסַעַלְע — נַעַנְעַע,
שְׁרִיְעַן חַיוֹת : אַיְד, אוֹן אַיְד,
דָּעַר מִיט הַעֲרָנָעָר, דָּעַר מִיט וּוּאַל,
דָּעַר מִיט זַיְנָע שַׁיְנָע שִׁיךְ.
חוּהַלְע אַינְמִיטָן טָוְמָל
היַבְטַ וּאַן דִּי קִינְדָּעַר רָוּפָן :
שְׁרָה, תָּנָה — קָוָמָט אַהֲעָר,
סְאַיְזַ דָּאָךְ דָּאָדָעַ נַאֲנַצְעַר רָוְמָל
מִיטָן קָעְמָל, מִיטָן בָּעָר.
שְׁפָאַנְטַ מַעַן אֶלְעַמְעַן אַיְזַ זַוְאַן,
גַּאַט אַיְזַ הַיְמָל ! — דִּיְיָן גַּעַשְׁפָאַן !
אוֹן עַם פָּאַלְן רְוִיטָע עַפְל
וּוֹאַ אַ בּוּם אַיְזַ נַאֲרַ פָּאַרְאָן.

שְׁרָה, תָּנָה,חוּהַלְע
אוֹיְפָן וּוֹאַגְּנָן אוֹיְבָן אַן.
אַיְצָט אַיְזַ שְׁוִין אַ פּוֹלְעַ שְׁמָחָה,
סְפָעַלְטַ אַונְדוֹ נַאֲרַ דִּי וּוֹיְסָעַ פָּאָן.

דען שנידער און די גאלדנע נאָדֶל

אַ שנידער איז אַיְבִיךְ אַ פרײַלַעַכְעַר יונְגָן,
אַ שנידעריש לֵידָל דערהערט מעּוֹ פָנוּוַיְיטָן.
אַ ווֹיז אָזָן אַ ווּרְטָל אַיְהָ שְׁפִיזְ פָוּן דָעַר צוֹנָגָן
אוֹן מְעוֹשָׂתָּן דָעַצְיַילָט עָרְפָוּן הַיְינָט אָזָן פָּאַרְצִיְיטָן.

הָאָט אַיְנָמָל אַ שנידער אַזָּאָ גַעַלְעַבְטָמָן,
אַ שנידער פָוּן אַיְבִיךְעַ יָאָרוֹן, פָוּן טָאַטְעָם.
הָאָט עָרְפָוּן אַ גַאַלְדָעַנָּעָ נַאֲדָל גַעַהַאָט
אוֹן אַ מִיסְטָעָר גַעַוּעָן אַוִיתָ לִיגָּנוּ לְאַטְעָם.

אַ לְאַטְעָ גַעַלְיִינָט אָזָן פָּאַרְנִיְיטָן אוֹן פָּאַרְפְּרַעַסְטָן,
אַ לְאַטְעָ גַעַלְיִינָט דִי שְׁעַנְסְטָע אַין לְאָנדָר.
הָאָבָן אַלְעָ דָעַם פָּרְיַילְעַכְן שנידער גַעַשְׁעַצְטָמָן,
גַעַלְוִיבָטָ פָּאָר דִי לְאַטְעָם אָזָן פָּאָרוֹן טָאַלְאָנָטָן.

אַיְזָן דִי מְעִשָּׂה דָעַרְגָּאנְגָּעָן צוּם פְּרֻעְוִידְעָנָטָן,
הָאָט עָרְפָוּן זִיךְרָאַנְדְּעָרָט אָזָן עָרְהָאָט גַעַזְאָגָט:
— אַ שָּׁאָר, מִיטָּן שנידער אַיךְ בֵין נִימָט בָּאַקְעָנָט,
אַיךְ בֵין נִימָט בָּאַקְעָנָט נַאֲרָבָן הַיְינָטִיקָן מְאָגָן.

הָאָט מעּוֹן צוּם שנידער גַעַשְׁרִיבָן אַ בְּרוּיָן,
גַעַשְׁרִיבָן אַ בְּרוּיָן אַין דָעַם שְׁעַנְסְטָן קָאַנוּוּעָרָט,
אוֹ דָעַר פְּרֻעְוִידְעָנָטָן פָּאַרְבָּעָט אִים צוּזָיךְ,
מְסֻתָּם אַיְזָן דָעַר פָּרְיַילְעַכְעַר שנידער דָאָס וּוּרְטָמָן.

אַיְזָן דָעַר פָּרְיַילְעַכְעַר שנידער צוּם שְׁעַרְעַר אַזְוּעָקָט:
— שְׁעַרְעַר מִיךְ אָפֶן, גַאֲלַמְיךְ אָפֶן אַזְמַיךְ מִיךְ צוּם לִיְיטָן.
אוֹן עָרְהָאָט זַיְינָן גַאַלְדָעַנָּעָ נַאֲדָל פָּאַרְשְׁטָעַקְטָט
פָוּן פָּרְאָנָט אַוְפָן לְאָזָן, אַיְזָן דָעַר רַעַכְטָעָר זַיְיטָן.

אוֹן עָרְהָאָט זַיְינָן גַעַקְוּמָעָן צוּם פְּרֻעְוִידְעָנָטָן
אוֹן הָאָט זַיְיךְ פָּאַרְנִיְיגָט, וּויְעָם דָאָרָפְ צוּזָיךְ זַיְינָן,

אין לאץ האט די נאלדענע נאָדֵל געבעדענט,
אווועוי די זון זאָל געבן אַ שיין.

— הער פרעוזידענט, וואָם איז דיין באָגער?
פֿאָר דִּיר אַיז מִיר קִיּוֹן זאָךְ נִימֶט צּוֹפִּילּ, נִימֶט שׂוּעוֹרּ.
הער פרעוזידענט, וואָם איז דיין נוּיִיט?
דוּ זַעֲסַט דָּאָךְ מִיּוֹן נָאָלְדַעְנָעַ נָאָדֵל אַיז גַּרְיִיט.

האָט דָּעַרְ פֿרְעָזְיְדַעְנְטְ דָּעַרְלָאָנְגְטְ אִים דיַ האָנְטְ:
— אַיךְ הָאָבְ גַּעַהְעַרְטְ פּוֹן דיַין גַּרְוִיסְטְ מָאָלָאָנְטְ,
אוֹן אַיךְ וּוּלְ דִּירְ זַאנְ עַפְעַמְ וּוּאָם נָאָךְ:
אוֹן אַיז מִיּוֹן בְּלִוְיָעַן וַיְדַעְנָעָם רָאָךְ
אוֹן מִיר גַּעַוְאָרְן אַיז פָּאָלָעְ אַ לָּאָךְ.
אוֹן בַּיְ דָּעַרְ פֿרְעָזְיְדַעְנְטְקָעְ האָט גַּעַכְטָן פֿאָרְטָאָנְ
אוֹן אַיְינְ גַּעַפְלָאָצְטְ אַיז דָּעַרְ פֿיְאָטָעְ פּוֹן זָאָךְ.

האָט דָּעַרְ שְׁנִיְדָעַרְ גַּעַטָּאָן זַיךְ אַ זַּעַזְ אַוְיפְּן טִישְׁ,
דיַ פִּים אָונְטָעְרְ זַיךְ, אוֹן אַ קְנָאָקְ מִיטְ דָּעַרְ צּוֹנוֹגְ.
דַּעַם פָּאָדָעְמָ אַ לְעַקְ אַזְנָאָדְלָ אַ וּוַיְשְׁ —
אוֹויְ האָט עָרְ לִיבְ גַּעַהְאָטְ נִיעָזְ, דָּעַרְ יָוָגְ.

געַנְיִיט אוֹן גַּעַנְיִיט,
אהַיְן אוֹן צּוֹרִיקְ,
אַקְנִיפְלָ אַ שְׁלִיְיפְ
אוֹן אַ פָּאָדִים אַ פְּלִיכְ.

אוֹיְפְ פֿאָרְנְטְ אַ צִּיְּ,
אוֹן אוֹיְתְ הִינְטְ אַ לְעַןְ,
אוֹן בַּיְםְ פֿרְעָזְיְדַעְנְטְ אַזְנָעְמָ דַּעַם וַיְדַעְנָעָם רָאָךְ,
אוֹוועָויְ נָאָךְ קִיְינְמָאָלְ קִיּוֹן לָאָךְ נִימֶט גַּעַוּעוֹן.

דָּעַרְנָאָךְ האָט דָּעַרְ שְׁנִיְדָעַרְ דָּאָם הִיטְלָ פֿאָרְדְּרִיְיטְ.
אוֹן פָּאָרְ דָּעַרְ פֿרְעָזְיְדַעְנְטְקָעְ דיַ פֿיְאָטָעְ פֿאָרְנִיְיטְ.
אַ נִיְיָ אַזְנָאָרְ,
מִיטְ דָּעַרְ נָאָדֵל אַ גַּלְאָנְזְ,

און דאס איזיגל נעלמאפט,
און די פיאטע איז גאנץ.

האט דער פרעוזידענט די ארבעת באטראכט,
און געזאגט, איז סאייז גוט, און דעם שנידער באדראנקט
און מען האט אין דער זעלבייקער רגען, מינוט
אויף א טאץ אים אכט נאלדענע טאלאער דערלאגט.

נאר דא איז א מעשה פארלאפֿן, געשעוּ,
מייט דער נאלדענע נאָרְל — א מעשה איז דא.
ווען דער שנידער ט'עפֿרייט זיך מייט הארץ און מייט ברען,
ערשת אין לאַז איז איז די נאלדענע נאָרְל נישטּאָ.

ニישטּאָ און נישטּאָ
די נאלדענע נאָרְל.
פארלאָרְן געווֹאָרְן
די נאלדענע נאָרְל.

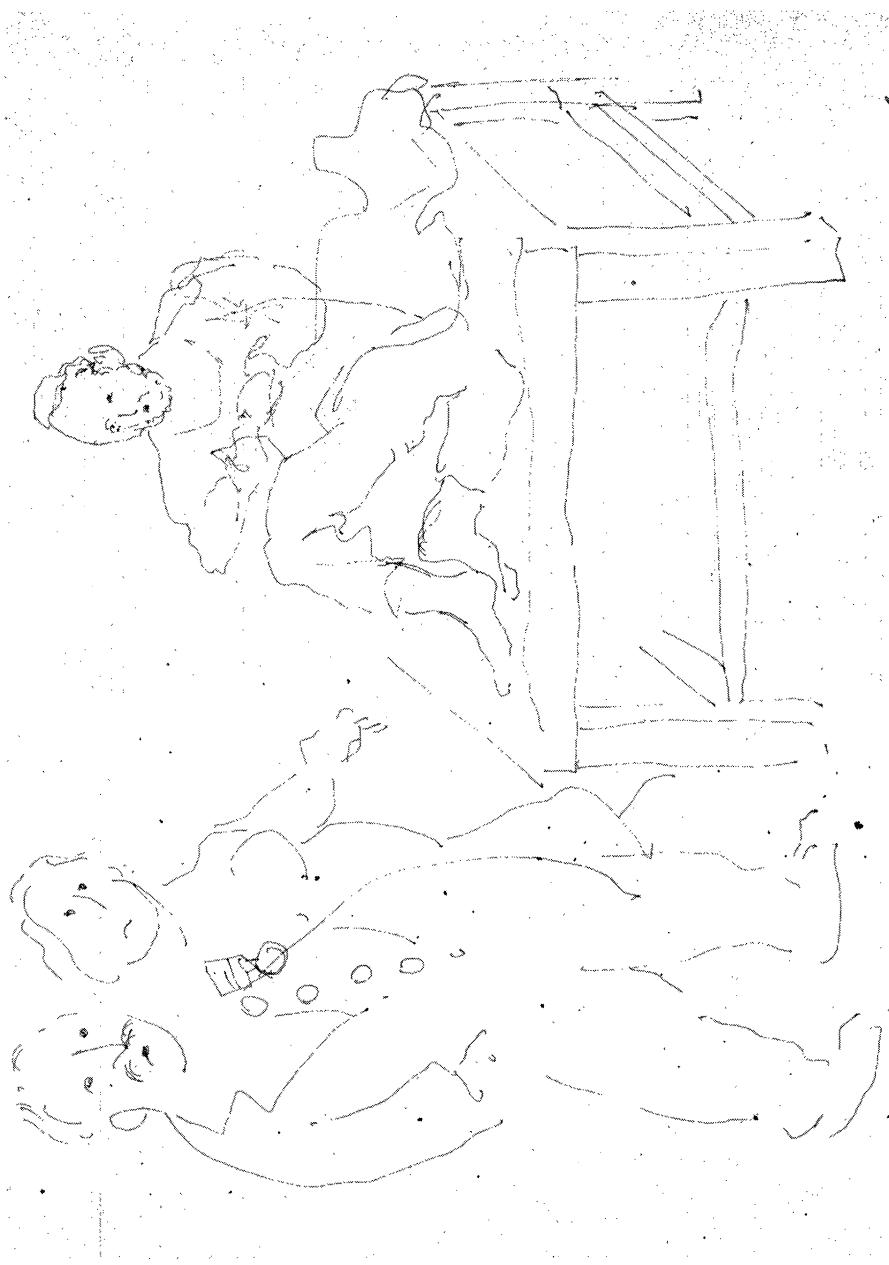
האט מען צען דינער, צען דינסטןanganoyibet
וַיְיִ וְאֶלְן די נאלדענע נאָרְל געפֿינען,
וַיְיִ הָאָבָן גַּעֲוָכְתָן אָוָן גַּעֲוִיפְתָן אָוָן גַּעֲשְׁטוּבָטָן
אונ ס'האָט זיך גַּעֲקִימְעָרְטָן די גַּעֲנְצָעָן מדינה.

ニישטּאָ און נישטּאָ
די נאלדענע נאָרְל.
פארלאָרְן געווֹאָרְן
די נאלדענע נאָרְל.

האט מען געווֹכְטָן
וְאוֹ אֵ שְׁפָאָלְטָן, וְאוֹ אֵ לְאָרְטָן.
אָוָן גְּרָאָן אָוָן אָוָן מְאָרְטָן,
אִיבָּעָר דְּלָן אָוָן וּוּנְטָן —
פארפאָלְן גַּעֲוָאָרְן פּוֹן אָונְטָעָר די הענט.

ମୁଖ ପାତାର କୁଳ ଏହିଲେଖା କଥା

ମୁଖିତ୍ୟ

איו דער שניידער געקומען פארדאנהט, צעלגעט,
געקומווען אחים צילקייטשט און צעפאטט.
ערשטע ער גיט זיך א ריר, און מיט פרייד ער דערקענט,
עם גלאנץט דאך די נאדל בי אים איין כאלאט.

אך די גלאדענע נאדל ! פרענט שוין גיט פרענט,
ווײַ קאָו ויך א מענטש אווי שטארק פאָרגעסן ?
ער האָט דאָך אלײַן זי דאָרטן פאָרשותעקט,
ווען ער איין איין די הויכע פענץטער געוועסן.

נו, אויב אווי איין דאָך גוט,
ווײַ אַיך בֵּין אַ יִד,
פֿוֹן דעמאָלט אָן זינגען דער שניידער
דאָם פְּרִיאַלְעַכְסְּטָע לִיד.

רער אַרְעָמָן אָוּן דִּי לְבָנָה

אמאָל איז געווען אָן אַרְעָמָר יַד,
געוֹאוֹינֶט אַין אַשְׁטִיבֵל אַשְׁפָּאָן אוֹיפָּאָן,
וַיְיַזְרֵן נַאֲמָעָן — וַיַּמְרֵן מִיר נִימָן.
נַאֲרָן וּוְאַם דַּאֲרָה אַנְאֲמָעָן אָן אַרְעָמָר יַד ?
מען האָט אִים גַּעֲרוֹפָן : דַּעַר אַרְעָמָן .

הָאָט דַּעַר אַרְעָמָן גַּעֲרָגָת, גַּעֲזָרָגָט,
אַבְּיסָל גַּעֲלִיעָן, אַבְּיסָל גַּעֲבָאָרָגָט,
פָּנוּ פּוֹרִים בַּיּוֹן פְּסָתָה,
פָּנוּ יוֹם טֻוב צַו וּוֹאָרָה,
גַּעֲלָאָטָעָט דַּעַם דְּלוֹת,
אַלְאָרָה אוֹיפָּאָרָה .

איַז אַיְינְמָאָל זַיִן וַיְיַבֵּן גַּעֲקוֹמָעָן צָוִינִין :
— זַיִן אָן אַרְעָמָן אַיז נִימָן גַּוְתָּן
אוֹן נִימָן שִׁין .
אַיךְ הָאָב נִימָן קִיּוֹן קְלִיָּה,
אוֹן סְאַיּוֹ פִּינְצָטָעָר אַין הוֹיָן,
מִיר מְזוּן פָּנוּ בִּיטָּעָרָן דְּלוֹת אַרוֹיָּם .

טְרָאַכְטָן דַּעַר אַרְעָמָר יַד :
— מַיְיַן וַיְיַבֵּן אוֹיַן גַּעֲרָעָכָט,
זַיִן אָן אַרְעָמָן אַיז נִימָן שִׁין
אוֹן סְאַיּוֹ שְׁלָעָכָט .

דַּעַרְנַאָּר אַיז גַּעֲקוֹמָעָן מִימָּטָה טַעַנּוֹת דַּעַר זָוָן :
— טְאָטָעָט, דִּי שִׁיךְ מַיְיַנָּע זַעַנְעָעָן שְׁוִיָּן קְרוּם .
דִּי קִינְדָּעָר פָּנוּ נַאֲסָם לְאַכְנָן פָּנוּ מִיר
אוֹן שְׁפָאָטָן מִיד נַאֲד : גַּבְּרֵי בָּן גַּבְּרֵה .

טראכט דער אַרְעָמָעֶר יִד :
— מיין זון איז גערעכט,
זיין אָן אַרְעָמָאָן איז נִתְשִׁין
און ס'איַן שְׁלַעַכְת.

ויצט ער אָזַי
פֿאַרְזָאָרְגָּנֶט אֵין דער שְׂטִיל,
אָזַי גַּעֲקוֹמָעָן דְּאָס מִיּוֹל
פֿוֹן אָונְטָעָרָן דִּיל.

— בָּאַלְעָבָּאָס !
עם אָז הַוְנָגָעָר אָזַן קַעַלְט
אֵין מִיּוֹן נָאָרָע.
עם הַעַלְפָט נִתְשִׁין אַיךְ סְקָרָאָבָע,
עם הַעַלְפָט נִתְשִׁין אַיךְ פָּאָרָע.
בָּאַלְעָבָּאָס, נִתְשִׁין פָּאָרָגָעָם,
אַיךְ מִיּוֹן הַאָבָן צָוּ פְּרִישָׁתִיק
אַ שְׂטִיקַעַלְעַ קָעָן.

הָאָט דער אַרְעָמָאָן פָּאָר דער מִיּוֹן זִיךְ פְּאַרְשָׁעָמֶט,
פָּאָרָן וּוַיְיָב, פָּאָרָן זָוָן אָפִילָוּ דִי וּוּעָנֶט.
דִי וּוּעָלָט אָזַי דָּאָךְ אָוָס,
אוֹ מַעַן קָעָן נִתְשִׁין בָּאַשְׁפִּיּוֹן
אָפִילָוּ אַ מִוּזָן.

דער אַרְעָמָעֶר יִד פֿוֹן שְׁטוֹב אָזַי אָוּעָק,
בִּי לִיְיָטָן אָזַעַצָּה צָוּ גַּעַבָּן אַ פְּרָעָג.
זַעַט ער אָזַחְטָמָל דִי לְבָנָה נִתְשִׁין,
לִיכְטִיק אָזַן לְוַיְטָעָר
אָזַן אַ זְוַלְבָּעָרָן קְלִיָּד.

ଲାଲ ଖର୍ଚ୍ଚ! ନୁ ଲା ଦେବ

ଶ୍ରୀମଦ

זאנט ער צו איר :
— ס'או דיר גוט, קיין עין חרע,
אוֹן אַיךְ קָעָן נִיט שְׁפִיּוֹן
קײַן מְוִיָּה אֵין דָעַר נָאָרָע.

נִיבּ מִיר אָן עַצְתָּה,
דוֹ וּוַיִּסְמַט דָּאָר, מְסֻתָּם,
וּוְאַזְוִי וּוּעֶרֶת מְעַן
אוֹים אֲרַעְמָאָן ?

דוֹ שְׁוֹוִימַסְטּ דָּאָר אַרְוּם
אַיְבָעַר לְעַנְדָעַר אָוֹן האָפָּן,
אוֹן אַלְטָם בִּיסְטָוּ שְׂוִין —
זִינְטּ דִּי וּוּעַלְטָם אֵין באַשְׁאָפָּן.

זאנט די לְבָנָה אֵין גְּרִינְגּוּ גְּעַמִּים :
— אַיךְ וּוּעַלְטָם דִּרְדַּעְצִילְוּן,
מיַן עַצְתָּה נָעַם מִיטּ.

מְעַן זַיִן אָ רָעָנָן
אוֹן מְעַן זַיִן אָ וּוַיִּנְטָם,
אַיךְ הִיְתָ מִיר מִיַּן וּוּגַג
אוֹן מִיַּן לִיְכְטִיעָר אַיךְ צִינְדָּה.

עם טְרַעְפָּטּ, אוֹ אָ שְׁטוּרָעָם אָ פִּינְצְטָעָרָעָר קְוָמָטּ,
אוֹן פָּאָרְדָּעָקְטּ מִיר מִיטּ פְּלָעָקְנוּ מִיַּן זְלָבָעָרָנָעָם רָוְנָדּ,
עַם גְּיִיטָ דָעַר שְׁטוּרָעָם פָּאָרְבָּיּ,
זָוֵךְ אַיךְ מִיַּן לְוַיְטָעָרְן וּוּגַג אַיְפְּדָאָסְנִי.

אוֹן גְּעַדְעָנָק :
זְאַלְסָטּ נִיטּ קִיְּנְמָאָלּ פָּאָרְלִירְן דִּיְוּן מְוּטּ,
דיַיְוּעַטְרָוּן בִּיְתָן זִידּ,
שְׁלַעַכְתּ, אָדָעַר גּוֹטּ.

פָוּ דַעַר דָאַזְקָעַר מַעַשָּׁה
מִיר וּוַיִּסְן נִימַט מַעַר, —
צָו אֹנוֹדוֹ אֵיזַעֲרָגָאנְגָעָן
אַ וּוַיִּתְעַר גַּעַהַעַר —
מַעַן זָאנְטַ, אָז אַין שְׁטוּבַּ
בַּיִי דַעַם אַרְעָמָעַן יִידַן
דָאַס מַיְיזָל אַין נַאֲרַע
לַעֲבָט וּיְיַעַר צַוְּפָרִידַן.
אָנוֹ וּוְעַן סְטַרְעָפֶט — סְאַיַן אַ שְׁטוּרָעָם,
סְזַוְעָרָט פִּינְצַטְעָר דַי וּוּלְטַ, —
נְעַדְעַנְקָט דַעַר יִיד דַי לְבָנָה
אָנוֹ וּוְאָסַם זַי הַאָט בַּאֲפָעָלַט.

א מעשה וועגן אליוו הנביא

אם אל האט זיך אליהו פאר אן אַרְעָמָן פָּרֶשֶׁת עַלְתָּם,
גענומען א טאָרבּע און אוועק איבער דער וועלט.
און פָּרֶשֶׁת עַלְתָּם האט ער זיך, מען זאל אים ניט דערקאנען,
ער זאל זען די מענטשן פנים אל פנים,
ווער עס איז גוט, און ווער עס איז שלעכט,
ווער עס לְעֵבֶת מִית פָּלְשָׁכִית און ווער מיט רעכט.
ניט אליהו א שפָּאוֹן נאָך א שפָּאוֹן
קומט אים אַנְקָעָנוֹ אַיְד אָן אַרְעָמָן.
פרענט דער אַרְעָמָן : אַט מען גִּימֶט, אָן נָאָט הִיט.
ענטפֿערט אליהו : אַט מען גִּימֶט, אָן סְאָיו אליהו פָּרֶשֶׁת עַלְתָּם
און דער ייך האט ניט דערקאנט, אָן סְאָיו אליהו פָּרֶשֶׁת עַלְתָּם
זאנט ער צו אים : אַיְב אַיְיך גַּעֲפָעַלְתָּם
וועל אַיְך גִּינְזִיבָּט אַיְיך, וְאוֹ אַיְר וּוּעַט גִּינְזִיבָּט,
וְוַיְלָעַס אַיְזָסְמָנָע אַיְזָסְמָנָע אלְיִזְרָעֵל.
ענטפֿערט אליהו : קומט, פָּאַרוֹאָס נִיט ?
נאָר אַיְין בְּקַשְׁה דָּאָבָּא אַיְך, רְאֵי יְיך,
וְוַאֲסָמָא אַיְר וּוּעַט הָעָרָן, אָן וְוַאֲסָמָא אַיְר וּוּעַט זָעַן,
זָאַלְטָא אַיְר קִיְּין קְשׁוֹתָנִים פָּרָעָן אַוִּיפָּה דָּעַם.
ניט דער אַרְעָמָן אַלְאָך פָּוּן דער זִיכְרָה :
— נָאָס קָעָן דָּא טְרָעָפָן בַּי צְוִיָּה אַרְעָמָלִיָּה.

זַיְנָעַן זַיְנָעַן גַּעֲגָנָנָעַן זַיְנָעַן זַיְנָעַן זַיְנָעַן
בִּזְיַי זַיְנָעַן צַו אַשְׁטָעַטָּל מִיט יִידָּן אַרְיִים.
עַס אַיְזָסְמָנָע גַּעֲוָעַן שְׁפָעַט, דִּי זָוַן האט זיך גַּעֲעַצְט,
דָּעַר טַוִּי אַוִּיפָּן גַּרְאָן האט דִּי פִּים זַיְנָעַן זַיְנָעַן.
זָאַגְטָא דָּעַר אַרְעָמָן : מען מַזְוָא נַאֲכַטְלָעַגְעָר קְרִינְגָן,
אַמְוֹרָא אָן קָאַלְטָא אַיְזָסְמָנָע זַיְנָעַן.
שְׁטִיִּיט פָּאָר זַיְנָעַן אַשְׁטִיבָּל אַוִּיפָּה הַינְּרַשְׁעָ פִּסְלָעָד,
דִּי שִׁיבָּעַלְעָד קְרֻומָּעָ, אַטְוָרָל אַו שְׁלִיסְלָעָה.

זאנט אליהו: לאמר אַרְיִינְגִּין אַהֲרֹן,
דא וואינגען מענטשן, וואס אַרבָּעָתָן עַרְלָעֶד אָז שׁוּעָר.
זוי נייען אַריַין, — אַיְן שְׁטוּב אַלְעַמְפָעָלָע בְּרַעַנְט,
עם קְרִיבָן דֵי שְׁאָטָנָס אַוִּית צְעַבְּוִינְגְּעָנָע וּוּעָנֶט.
דְּאָרָט וּוְאוּינְט אָז אַלְמָנָה, אָז אַרְעָמָע פְּרוּי,
זוי אָז אַיר יַיְנָגָל, בִּידָע שְׁלָאָפָן אַוִּית שְׁטָרוּי.
אָז אַצְּגָן אַיז מִיט זוי, אַחֲיה אַשְׁטוּמָע,
זוי פַּאֲרָקִיפָּן דָּאָס מִילָּךְ אָז צִיעָן חֻוָּנה.

די אַלְמָנָה הָאָט דַּעֲרוֹזָעַ צְוַיִּי אַרְעָמָע יַיְדָן
הָאָט זוי זוי אַוְיְפָגְעָנוּמוּן זַיְעַר צּוּפְרִיךְן.
גַּעַנְעָבָן זַיְיַהְבָּט אָז וּוּיְעַרְ-קְוָאָס רַיְינְעָם —
קִיְּזַיְּן מִילָּךְ אָז נִישְׁטָא, זַיְ פַּאֲרָקִיפָּט עַס צַו שְׁכָנִים.
סְהָאָט זַיְדָן דֵי אַלְמָנָה פָּאָר דֵי יַיְדָן פַּאֲרָטְרוּט:
אַיר הַאָבָּב, נָאָט צַו דַּאֲנָקָעַן, דָּאָס שְׁטִיקָל בְּרַוּט.
מִיךְ אָרָט נִיטָן פָּאָר עַפְּנוֹן, מִיךְ אָרָט נִיטָן פָּאָר קְלִיְידָעָר,
נָאָר עַס פָּעַלְתָּ אַוִּית צַו שִׁיקָּוֹן דָּאָס יַיְנָגָל אָז חָדָר.

זאנט אליהו: גַּאָט וּוּעָט אַיר שְׁפִיּוֹן,
אָז דַּעַם יַיְנָגָל וּוּעַל אַיךְ דַּעַם אַלְפָּבִיט וּוּיְיַיְן.
בֵּיז וּוְאָנָעַן דָּאָס לַעֲמָפָל הָאָט אַוְיְסָגְעָבָרָעָנֶט
הָאָט דָּאָס יַיְנָגָל דַּעַם אַלְפָּבִיט שְׁוִין אַינְגָאנְצָן גַּעַנְעָנֶט.
גַּעַזְאָנֶט נָאָכָּאָנָאָנְד פָּוּן אַלְף בֵּיז חַיּוֹן.
זאנט אליהו: וּוּעָט זַיְן מִירְטְּשָׁעָם אַרְבָּ.
צּוּמָּאָרְגָּנָס הָאָט דֵי אַלְמָנָה זַיְ פְּרִיְינְדָלָעָר בְּאַנְגִּילִיט,
אָז גַּעַוְאָונְטָשָׁן זַיְיַיְן גַּעַזְוְנְטַעְרְדִּיחִיט.
וּוּעַן דֵי יַיְדָן זַיְנָגָן אַפְּגָעָנָגָעָן עַטְלָעָכָע טְרִוִּיט,
הָאָט אַלְיָהָוּ זַיְ אַפְּגָעָשְׁטָעָלָט אַוִּיפָּן וּוּג אַינְדָעָרְמִיט,
זַיְיַן פְּנִים פָּאַרְזָגָט, דַּעַר שְׁטָעוֹן אַיז קָאָרְבָּן,
עַר טּוֹט תְּפִילָה — דֵי צִיגְּנִי דַּעַר אַלְמָנָה זַאָל שְׁטָאָרָבָן,
וּוּעָרט דַּעַר יִיד, דַּעַר אַרְעָמָאָן פָּאַרְצִיכְטָעָרָט בֵּיז גַּאָר,
עַר וּוּיל שְׁרִיְעָן, זַיְדָן קְרִינְג, אַוּשָׁ רַיְיסָן דֵי הָאָר.

נאר ער מז האלטן זיין צוועג : וואס ער ווועט הערן און זען,
טאר ער קיין קשיות ניט פרען אויפֿ דעם.

גייען זיי וווײַטער וואָלְד איז און וואָלְד אוים
ביז זיי זייןען אויפֿ אַ וועג צו אַ שטעהַל אַרוֹים.
עם איזו שווין געווען שפֿעט, די זוּן האט זיך געוועצט,
דעָר טוי אויפֿן גראָן האט די פִּים זיי געגעצט.
זאנט דער אַרְעַמָּן, מען מז אַ נאָכְטָעַלְעַנֶּעֶר קְרִינָן,
אַ מְוֹרָא אַן קָאַלְט אַיז אַינְדרִיסָן צוּ לִיגָּן.
שטייט אַנְקָעָן אַ מְוֹיָּעָר, אַ פָּאַלָּאַץ בְּמַעַט,
עם ווֹאוֹנָט אַ גְּבִיר דָּאָרָט צַעֲפְּרִידָן אַן זָאת.
זאנט אלְיהָו : לְאַמְּרִיר פְּרוֹזָאָוָן אַט דָּא
זוכָּן אַן אָפְרוּ אוֹיפֿ עַטְלַעַכְעַ שְׁעָתָה.

קלְאָפָּן זַיְן אַן עַרְגָּעֵץ אוֹיפֿ שְׁלַאָפָּן פָּאָר בַּיַּידָן.
הָאָט די טִיר זיך גַּעַפְנַט אַן עַם שְׁרִיַּט דָּעַר גְּבִיר :
— עַם אַיז נִישְׁט קִין אַכְסָנִיה פָּאָר שְׁלַעַפְעַר בַּיְּמָר.
אַ חַוְצָפהּ אַזָּא ! וַיְיַעַן אַיז דָּאָס פָּאַרְשִׁיָּט !
ニישט פְּטוֹר צוּ ווּעָרָן פּוּן די אַרְעַמָּעָ לִיְּמָט.
זאנט אלְיהָו צוּמָ גְּבִיר מִיט אַ שְׁמִיכָּל :
— שְׁרִיַּט נִיט אוֹיפֿ אַרְעַמָּעָ יִדָּן, זַיְיט מָוחָל.
אוּיב עַם אַיז אַזְוִי עַנְגָּן אַן דָּעַם הַיּוֹן אַין דָּעַם גְּרוֹיזָן,
שְׁפָאנָט אַרְיבָּעָר די שְׁוֹועָל אַן מִיט אַונְדוּ בְּלִיּוּבָט אַינְדרִיסָן.
איילְט זיך צוּ, רְבָ גְּבִיר, אַן טּוֹט, וַיְיַעַד זָאגּ,
אוֹרְ האָט שְׁוִין קִין צִיְיט נִיט צוּ אַנטָאָן דָּעַם רָאָק.

און אַזְוִיְזָוִי ער דָּעַט, עַרְשַׁט דָּאָס הַיּוֹ שְׁטִיַּט אַין פְּלָאַמְעָן.
עם ברענט דער דָאָך, אַן די ווּעָנָט, אַן דָּאָס רִיכְטוּם
צְוֹאַמָּעָן.
ווען די יִדָּן זַיְנָעָן אַפְּגָעָנָגָעָן עַטְלַעַכְעַ טְרִיאַט,
הָאָט אלְיהָו זיך אַפְּגָעָשְׁטָעַלְט אוּיפֿ וועג אַינְדרָעָמִיט,
און האָט תְּפִילָה גַּעַטָּאָן צוּ גַּאָט מִיט אַ סְרָעָכָּז :
— וְאַל דָּעַם נְשָׂרָפּ נִיט פְּעַלְוָן קִין בְּרוּיט אַזְוּ גַּעַעַכְזִי.

ווערט דער אָרְעַמָּאָן פֵּאַר צָפָּרָן אֹוְשׁ בְּלָאָם,
און ער שרייט צו אליהו מיט ביטערן כעם:
— אַיךְ וּוְעַל מַעַר נִימֶת שְׂוִיְינָן, אַיךְ וּוְיל חַשְׁבּוֹן בֵּי דַיְר,
פָּאַרְוֹאָסָם הָאָסְטָוָה רְחַמְנָוָתָא אוּפָּן רְשָׁעָדָם גְּבִיר,
פָּאַרְוֹאָסָם הָאָסְטָוָה גַּעַשְׁאַלְטָנוּ עַם זָאַל שְׁטַאֲרָבוֹן דֵי צִינָג?
זָאַנְטָ אַלְהָיוָן: דוֹ הָאָסְטָה קְשִׁוָּתָה גַּעַפְּרָעָנָטָה, וּוְעַל אַיךְ עַנְטְּפָעָרָן דַיְר,
נָאָר דוֹ קְעַנְסָטָה מַעַר נִימֶת נִין שְׂוִין צְוֹזָאָמָעָן מִיטָּ מִיר.

און אליהו הנביה נערעדט האט מיט צער:
— פָּוֹן הִימָּל גַּעַוּעַן אַיְזָן אַ בִּיטְעָרָעָרָ נָוָר,
אוּ דֵי אָרְעַמָּעָ אַלְמָנָה זָאַל שְׁטַאֲרָבוֹן דֵי טָעָן,
הָאָבָּ אַיךְ רְחַמִּים גַּעַבְעָטָן, דֵי צִינָג זָאַל אָזְעָק.
און דֵי אַלְמָנָה וּוְעַט הָאָבָּן אָן עַלְטָעָר אַ וּאַיְלָן,
אַיךְ זָוָן וּוְעַט זִין אַ רְבָּ, אַ מְפּוֹרָסָם אַיְזָן פּוֹלָן.
און פָּאַרְן רְשָׁעָדָם גְּבִיר, וּוְיל זִין הָאָרֶץ לִיגְטָן צָוָשָׁלָעָטָם,
הָאָבָּ אַיךְ גַּעַבְעָטָן אַיְזָף בְּרוּיטָן אַוְן גַּעַקְעָכִי

און אַ טְרָאָפְּעַלְעָ רְחַמִּים פֵּאַר זִין גַּעַטְוֹעָן,
ער זָאַל, חַלִּילָה, נִימֶת וּוְעַרְן קִיְּזָן גְּלוֹן אַוְיתָ וּוְעָגָן.
און אליהו הנביה האט זִין טְאָרְבָּעָ פְּאָרְבּוֹנְדָן,
גַּעַזְאָנָט אַ גַּטְעָ נְאָכָט, אָזְעָק אַוְן פְּאָרְשָׁוֹאָנוֹנָן.

די דאמע מיטן הינטל

(מאטיוו פון ס. מארשאך)

מיט א גרייסן באנאזיש
קומט א דאמע צום באן.

א קערבל,
א קעסטל,
א קליען טשעמֶדָאָן,
א פעלַּן,
א זעלַּן,
א פודעלַּע גרויס, ווי א פינטַּל,
או א קליען הינטַּל.

טידאָם גענומען א מענטש מיט א קנאָפַ אָוִיפַן הייטל
אוֹן ט'געגעבען א גראַגַּע, געשטעמעפְּלַטַּן קויטל.

די באָן ניט א פײַף
אוֹן נעמט פָּאָרָן,
אוֹן דָּאָס הינטַּל —
א בַּילַּן,
אוֹן אַ שְׁפְּרוֹנָגַּג,
אוֹן פָּאָרְלָאָרָן.

ווערט א גרויסער קוראַזְשַׁן,
אוֹן מעַן צִילַּט דָּעַם באַנְאָזִישׁ:
א קערבל,
א קעסטל,
א קליען טשעמֶדָאָן,
א פעלַּן,
א זעלַּן,
א פודעלַּע גרויס, ווי א פינטַּל —
נָאָר ווֹאָו אַיְזַּע דָּאָס הַנְּטַל?

דעָרְוַוֵּיל שטײַיט אַ הַונְתַּ
אַ גַּרוֹיִסֶּעֶר, אַ בִּיּוֹזֶר,
אַ פּוֹדְ מִיטַּ אַ פּוֹנְטַ.

מען נִיט אִים אַ נְעַם,
אוֹן אַ יָּאָגֶן,
אוֹן אַ טְרָאָגֶן אַפְּנָן בָּאָן
צָוָם קַעֲרָבָל,
צָוָם קַעֲסָטָל,
צָוָם קַלְיָין טְשֻׁעָמָדָאָן,
צָוָם פַּעֲקָל,
צָוָם זַעַלָּן,
צָוָם פּוֹדָעָלָעָ גְּרוֹויִם, וְיִ אַ פִּינְטָל,
אַפְּנָן אַרְטָן פּוֹן דָּעַם הַיְנְטָל.

פָּאָרָה אָקְטַ
אוֹן פָּאָרְפָּאָקְטַ
אוֹן מַעַן פָּאָרָט.
דְּרִיִּי נַעֲכַטְ
אוֹן דְּרִיִּי טַעַגְ
אַלְעַז אַיִן וּוֹעַגְ.

דעָרְנָאָר קוּמָט דִּי דְּאָמָע צָוָן גַּיְזָן מִיטַּ אַ רְעַשְׁ :
— נִטְ אַהֲרָן מִיִּן בָּאָגָאָוִשְׁ !

אַ קַעֲרָבָל,
אַ קַעֲסָטָל,
אַ קַלְיָין טְשֻׁעָמָדָאָן,
אַ פַעֲקָל,
אַ זַעַלָּן,
אַ פּוֹדָעָלָעָ גְּרוֹויִם, וְיִ אַ פִינְטָל,
אוֹן אַ קַלְיָין הַיְנְטָל !

ניט א שפֿרונג אָפּן קאָפּ אוֹר אַ חונט,
אַ גְּרוּסְעָר,
אַ בִּיזְעָר,
אַ פּוֹד מִיט אַ פּוֹנְט.

ניט די דְּאָמָע אַ קוּוִיטֵשׁ:
רוֹצֶת, אָטֶם דָּאָס אַיזְיָין חַנְטָ ?
אָט הַאָבָּא אַיךְ אַ קוּוִיטֵל . . .

זָאנְטַ דָּעַר מְעַנְטֵישׁ אַין דָּעַם חַיטֵּל :

שָׁא, שְׁטִילְעָר, מָאָדָּאָם,
דְּרִיְ נְעַכְט
אוֹן דְּרִיְ טָעֵג
בִּיסְטַ גְּעוּוּזָן אַיזְיָין וּוּגָן,
אַיזְיָין דָּאָס חַנְטֵל קִיּוֹן עַיְן הַרְעָ גְּעוּוֹאָקְסָן
אוֹן גְּעוּוֹאָרָן אַ חַנְטָ,
אַ פּוֹד מִיט אַ פּוֹנְט.

דעך דײַיטש יִמְחַ שָׁמוֹ

הינטער וואָרשע אין אַ יידישן הוּאַ אין אַ קְלִיינעם
איוֹ גַּעוֹאָקסָן אַ בְּוּם, נִישְׁתַּג עַפְרָעָגֶט זַיְד בֵּיַ קִיְּנָעָם.

הָאָבָן פִּיגָּל אַ נִּעְסָט דָּאָרָט גַּעֲמָאָכָט,
גַּעֲוִינְגָּעָן פָּאָרְטָאָג אָוֹן טַשְׁעַרְקָעָט פָּאָרְנָאָכָט.

אַ גַּעֲזָאָגָן פָּאָרָן שָׁוּסְטָעָר, עָר זָאָל זַיְד פְּרִיעָעָן.
אַ טַשְׁעַרְקָיךְ פָּאָרָן שְׁנִיְּדָעָר, זָאָל פְּרִילְעָכָר נִיעָן.

אוֹן פָּאָרָן בְּעַקְעָר, אוֹן פָּאָרָן מַלְמָד, וּוֹאָס לְעַרְנָט דֵי פְּרָשָׁה
הָאָבָן פִּיגָּל גַּעֲוִינְגָּעָן אין הוּאַ, הַינְטָעָר וְוָאָרְשָׁע.

איָין פּוֹיְגָל גַּעֲוָעָן איָין בַּיִּם שָׁוּסְטָעָר אוּפְּתָקָעָט.
דעָר שָׁוּסְטָעָר פְּלָעָנְטָ קְעַרְנְדָלָעָר וְוָאָרְפָּן לְעָם נַעַסְטָ.

נָאָך אַ פּוֹיְגָל גַּעֲוָעָן איָין בַּיִּם שְׁנִיְּדָעָר אוּפְּתָקָעָג,
פְּלָעָנְטָ כָּאָפָּן אוֹן פִּיכָּן פָּוּן זַיְן שִׁיסְעָלָעָ רִיאָן.

נָאָך אַ פּוֹיְגָל גַּעֲלָעָטָהָט הָאָטָה בַּיִּם בְּעַקְעָר פָּוּן טִישָׁ,
דעָר בְּעַקְעָר פְּלָעָנְטָ אִים צְוָאָוָאָרְפָּן בְּיִגְעָלָעָר פְּרִישָׁ.

אוֹן דַעַר מַלְמָד, דַעַר פְּרוּמָעָר רַב מִיכָּלָ
פְּלָעָנְטָ גַּעַבָּן דֵי פִּיגָּלָעָר בְּרַעְלָעָר פָּוּן קִיבָּל.

בֵּין אִינְמָאָל אַ זּוּמָעָר, אַזְּ אָךְ אוֹן אַזְּ וּוּעִי,
איָזְ גַּעֲקוּמָעָן דַעַר דִּיטְשָׁ, דַעַר דִּיטְשָׁ יִמְחַ שָׁמוֹ.

פְּלִיטָ דַעַר פּוֹיְגָל דַעַר עַרְשָׁטָעָר אַרְוִוִּים מִיטָּן וּוִינְטָ:
— וּוֹאָזְ אַזְּ דַעַר שָׁוּסְטָעָר ? זַיְן וּוִיבָּן אוֹן זַיְן קִינְד ?

ענטפערט א קעצל, באהאלטן אין גרוב :
— נישטא שוין דער שומטער, נישטא שוין זיין שטוב.
עם איז א דיטש דא געוווען, און א דיטש איז דער טויט!
סאיו געליבן א בערגל פֿאַרְבָּלּוֹטִיקְטָע שטרוי,
עם איז א דיטש דא געוווען, א דיטש יmach שמו.

פליט דער פֿוֹינְגֶל דער צוויטער אַרְוִים מיטן ווינט :
— וואו איז דער שנידער און זיין הויזגעינד?

ענטפערט א מיזל פֿוֹן נָאָרָע אַרְוִים :
— נישטא שוין דער שנידער, סאיו חרוב זיין הויז.
עם איז א דיטש דא געוווען, און א דיטש איז דער טויט.
גערגעט דעם שנידער, געשטאָבן זיין פרוי.
עם איז א דיטש דא געוווען, א דיטש יmach שמו.

פליט דער פֿוֹינְגֶל דער דראָטער אַרְוִים מיטן ווינט :
— וואו איז דער מלמד און זיין הויזגעינד?

ענטפערט א גִּילְכָּל פֿאַרְצִיטָרֶט מיט מורה :
— נישטא דער מלמד, פֿאַרְבָּרָעָט איז זיין תורה.
עם איז א דיטש דא געוווען, און א דיטש איז דער טויט.
ער האָט פֿאַרְפִּינְקְטָע דֵי מענטשן, און געהוקט פֿוֹן זַי.
עם איז א דיטש דא געוווען, א דיטש יmach שמו.

שוין נישטא הונטער וואָרְשָׁעָטְקָיִין יידישער הויז,
ニישטא שיוין קיון בויים און קיון פֿוֹינְגֶל דערוּתַא.

עם וואָנְלָעָן די פֿוֹינְגֶל פֿוֹן דער געסט דער צעשטערטער.
זַי מײַזַּן אָוִיס דִּיטְשְׁלָאָנד, די הַיִּם פֿוֹן די מערדער.

עם ווינגען די פֿוֹינְגֶל אַ ווַיְסְטָן גַּעֲווֹיִין :
ואַל דער דיטש, און זיין לאָנד, און זיין נָאָמָעָן פֿאַרְגִּיַּין.

פֶתְחוּ אֶת הַשַׁעַר

פֶתְחוּ אֶת הַשַׁעַר, פֶתְחוּהוּ רָחֶב,
עֲבוֹר מַעֲלֵר פָה שְׁרִשְׁרַת זָהָב:
אַבָּא,
וְאַמָּא,
וְאַחֲר,
וְאַחֲת,
וְחַדְן וְכַדָּה
בָמְרַכְבָת קָדָה.

פֶתְחוּ אֶת הַשַׁעַר, פֶתְחוּהוּ רָחֶב,
עֲבוֹר מַעֲלֵר פָה שְׁרִשְׁרַת זָהָב:
סָבָא,
וְסָבָתָא,
וְדוֹדָה,
וְדוֹדָה,
וְגַדְידִים וְגַנְגִים
בָמְרַכְבָת פְנִינִים.

פֶתְחוּ אֶת הַשַׁעַר, פֶתְחוּהוּ רָחֶב,
עֲבוֹר מַעֲלֵר פָה שְׁרִשְׁרַת זָהָב:
אַגָּס,
וּמְפִיתָה,
וְדַבֵּשׂ ?קָנוֹת,
וְרַקִיק אַמְבָהָב
עַל צְלָחת זָהָב.

א טויל פון די לויידער פון דעם בוד זיונגען אַרוֹוִיסָגָעַבעַן גַעֲוָאַרְן אַין אַרְצַן יִשְׂרָאֵל
איַן חֻבְרַעְאִישׁ. דָאַס לְוִידַעַט דַעַם טַוְיעַר" אַיז אַיבְּעַרְגַּעַזְעַטְמַעַט פָון דַעַר בָּאַקָּאנְשָׁעַר
לוּכְטָעַרְוִין פָּנִיעַ בָּעַרְגַּשְׁטָמוּן.

אַיִן הָאָלֶט:

זווית

5.....	איינס, צוויי, דריי
6.....	דעך קליינער פיערלעשער
11.....	אַלְקָע
17.....	אַמָּאנְט
21.....	עפנט דעם טויער
23.....	דעך וואסערטולעגע
26.....	זָאַלְבָּעֵדְרִיט
30.....	קייז, קאַז, קעצעלע
31.....	שיכעלע
33.....	אַמעָשָׁה מִיט אַ וְאַלְקָע
35.....	אַ קְרִיגְעָרִי
37.....	וְאַונְגְּדָעָר אַיבָּעָר וְאוֹנְגָּדָעָר
40.....	קִינְדָּעָר פָּוּן דָּעָר אִיסְטְּבָּרָאָדוּי
45.....	אַמעָשָׁה וְוָעָגָן דַּעַם קִיסְּעָרָס גָּרְטָן
48.....	די קְאַפְּעַלְיָע
53.....	דָּעָר פָּאַסְטָו
54.....	אַמעָשָׁה וְוָעָגָן אַהֲן מִיט אַ גָּלְדָּעָנָר פָּעַדָּע
58.....	אַהֲן מִיט אַ הָלְפָאַנְטִישָׁעָר נָאו
62.....	פִּיגְעַצְּגְּוָלָע
65.....	כְּיֻנְעַלְעַדְזָשִׁין
70.....	אַ שְּׁפָאַצְּר
74.....	דָּעָר שְׁנִיאַדָּעָר אָוֹן די גָּאַזְדָּעָנָע נָאָדָּי
79.....	דָּעָר אַרְעָמָאָן אָוֹן די לְבָנָה
84.....	אַמעָשָׁה וְוָעָגָן אַלְיָהוּ הַנְּבִיא
88.....	די דָּאמָע מִיטָּן הַיְגָטָל
91.....	דָּעָר דִּיטְשָׁן יְמָח שְׁמוֹ
93.....	פָּתָחוּ אֶת הַשְּׁעָר

דער באָריומטער מאַלער מֵאַ נִי עַ קָּאָץ
חֲאַט בְּיוֹגֶעֶטְרָאָגָן צַו דַּעַם בָּזֶה נִיּוֹן
אַרְגִּינְזְּעָלָעָ צַיְבָּעָנְגָעָן

די נִישְׁתָּאָוְנְטָעָרְגָּעָשְׁרְיְבָעָנָעָ צַיְבָּעָנָן
גַּעַן פָּוּן דָּעַר יְנַגְּעָר אַרְצִיְּשָׂרָאַלְדִּיקָּעָר
מַאְלָעָרִין תְּרַצָּה זַיְנָעָן גַּעַנוֹמָעָן
גַּעוֹאָרָן פָּוּן דָּעַר הַעֲבָרָאַיְשָׁרָאַ אַוְיִסְּרָאֵל
גַּאֲבָעָ פָּוּן די מַעַשְׁהָלָעָךְ אַ. גּ „פְּתָחוֹ
את השער“ פָּוּן אַיִּ פָּאָרְלָאָג „חַקְבּוֹץ
הַמְּאוֹחָד.“.

דאָס בָּזֶה אַיִּ אַוְיסְגָּעְזָעָט גַּעַוָּאָרָן אַיִּן 1945 אַוָּן
דַּעַרְשִׁינְגָּעָן אַיִּן מַעַדְץ 1946.

**ביכער אַרויסגענען פון
צענטראָל קָאמִיטעט פון די יִידִישׁ פֿאָלאָק שׁוֹלְן
פון יִידִישׁ נַאֲצִיאָנָאָל אַרְכּוּטֶר פֿאָרְבָּאָנד אַין פֿיעַלְיִיךְ**

יִידִישׁ קִינְדֶּרֶר, מַעֲשִׂיות — קָאָדיַעַן מַאְלָאָדוֹסְקִי	\$1.50.....
יִידִישׁ פֿאָעָטֶן, האָגְטְּבָּוך פון יִידִישׁ דִּיכְטוֹנָג, 2 בענד — יַוָּאָל עַנְטָין.	2.00.....
זִינְגָּעָן מֵיר, לִידְעָר מִיט נָאָטוֹן פֿאָר דָּעָרָוָאָקְסָעָנָע אָוֹן קִינְדֶּרֶר	1.50.....
בְּעַבּוּזְלָה, דָּאָס לְעַבּוֹן פון אַיְדִישׁ יִינְגָּל — ה. רַויּזְעַבְּלָאָט75.....
דָּאָם וּאָרטָן, כְּרֻעָסְטָאָמָאָטִיעָ, 3 טִיְילָן — ש. וּוַיִּסְמָאָן	3.30.....
מִיּוֹן בּוֹך, אַלְיַעַן אָוֹן אִיבּוֹנָס בּוֹך — דָר. י. שַׁאֲפִירָא75.....
סְלַיְלָאָבוֹטָן, אַיְנָה יִדִישׁ גַּעַשְׁיכְטָע, מִימָאָגְרָאָפְּרָטָן, 2 טִיְילָן — וּ. שְׁנִיְידָעָר	2.00.....
דָּאָם עַרְשְׁטָע לְיִעְנְבִּיכְלָן — ש. שַׁאֲפִירָא35.....
גְּבִיאָים, 1 טָעָר בָּאָנְדָן, עָמוֹס, הַוּשָׁע, יְשֻׁעָיה, מִיכָּה — חַיִּים שְׁוִיס	2.50.....

וועט דערשיינען :

יִידִישׁ לְעַבּוֹן, זִינְטָדָעָר לְעַצְטָעָר מַלְחָמָה — אַקְאַלְעָגִיּוֹם.
גְּבִיאָים, 2 טָעָר בָּאָנְדָן, צְפָנִיה, נָחוֹם, יְרַמִּיה — חַיִּים שְׁוִיס.
מַעְשָׁה'לְעֵד פֿאָר קְלִיְינָעָ קִינְדֶּרֶר, קָאָדיַעַן מַאְלָאָדוֹסְקִי.

מייט באַשְׁטָעַלְוָנָגָעָן, ווענדרט זיך צו :

**CENTRAL COMMITTEE JEWISH FOLK SCHOOLS
45 East 17th Street New York 3, N. Y.**

